

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

OBDAVČEVANJE DETAŠIRANIH DELAVCEV

Ljubljana, marec 2007

MIRA GORŠIČ

IZJAVA

Študentka Mira Goršič izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom doc. dr. Mitje Čoka, in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 13.3.2007

Mira Goršič

KAZALO

1	UVOD.....	1
2	EVROPSKA UNIJA IN PROSTO GIBANJE DELAVCEV.....	2
2.1	Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti.....	2
2.1.1	Ureditev prostega gibanja v Sloveniji.....	3
2.2	Direktiva 2004/38/ES o pravici državljanov EU in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic.....	4
2.2.1	Pravica do vstopa in izstopa.....	5
2.2.2	Pravica do prebivanja.....	5
2.2.3	Pravica do stalnega prebivališča.....	6
2.3	Uredba 1612/68/EGS o prostem gibanju delavcev v Skupnosti.....	6
2.4	Direktiva 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev.....	7
3	ZAPOSLOVANJE TUJCEV V SLOVENIJI IN ZAPOSLOVANJE SLOVENCEV V TUJINI.....	8
3.1	Zaposlovanje delavcev iz EU.....	8
3.2	Zaposlovanje slovenskih delavcev v tujini.....	11
4	SLOVENSKA PRAVNA UREDITEV NAPOTITVE DELAVCEV.....	11
4.1	Zakon o tujcih.....	11
4.2	Zakon o zaposlovanju in delu tujcev.....	13
4.3	Zakon o delovnih razmerjih.....	14
5	REZIDENTSKI STATUS.....	14
5.1	Rezidentski status v skladu z ZDoh-2.....	15
5.1.1	Formalne rezidenčne vezi.....	15
5.1.2	Dejanske rezidenčne vezi.....	17
5.1.3	Osebe, ki ne postanejo rezidenti Slovenije.....	19
5.2	Rezidentski status v skladu z vzorčnim sporazumom OECD.....	21
5.3	Ugotovitev rezidentskega statusa.....	24
6	DAVČNI VIDIK OPRAVLJANJA DELA V TUJINI Z VIDIKA ZDOH-2... 24	24
6.1	Predmet obdavčitve.....	25
6.2	Dohodek iz zaposlitve.....	25
6.2.1	Dohodek iz delovnega razmerja.....	26
6.2.2	Dohodek iz drugega pogodbenega razmerja.....	26
6.3	Davčna osnova.....	26
6.4	Stopnje dohodnine.....	27
6.5	Davčne olajšave.....	27
6.5.1	Splošna olajšava.....	27
6.5.2	Posebna olajšava.....	27
6.5.3	Olajšave za rezidente držav članic EU.....	28

6.6	Akontacija dohodnine.....	28
6.7	Odmera dohodnine na letni ravni.....	29
7	DVOJNA OBDAVČITEV IN ODPRAVA DVOJNEGA OBDAVČEVANJA	30
7.1	Enostranska odprava dvojnega obdavčevanja.....	31
7.1.1	Metoda odbitka.....	31
7.1.2	Metoda oprostitve.....	33
7.2	Dvostranska odprava dvojne obdavčitve.....	33
7.2.1	Mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja.....	34
7.2.2	Obdavčitev posameznih vrst dohodkov.....	35
7.2.3	Metode odprave dvojne obdavčitve.....	38
7.2.4	Mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja v Sloveniji.....	40
7.2.5	Uveljavljanje ugodnosti iz dvostranskih sporazumov.....	40
7.3	Multilateralna odprava dvojne obdavčitve.....	41
8	SKLEP	41
	LITERATURA	43
	VIRI	43

KAZALO TABEL

Tabela 1:	Prijava napotenih delavcev, ki v Sloveniji izvajajo storitve.....	9
Tabela 2:	Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006.....	10
Tabela 3:	Stopnje dohodnine za davčno leto 2007.....	27

1 UVOD

Bivanje, delo, podjetje, služba in s tem premoženje in dohodki neke osebe so vedno manj le domena ene države. Mednarodna napotitev ni nikoli lahka, hkrati pa napotitev v drugo državo ponuja napotenemu delavcu izzive in priložnosti, ki jih v domači državi ne more doseči. Delavcu je z napotitvijo v drugo državo zagotovljen osebni in poklicni razvoj. Izpostavitve različnim kulturam in načinom opravljanja posla po vsem svetu omogoči napotenemu delavcu razumevanje in rahločutnost, ki sta potrebna za učinkovito poslovanje delodajalca, ki delavca napoti (Žunič, 2006, str. 7).

Po drugi strani je mednarodna napotitev delavcev kompleksna tudi z vidika zakonodaje in predpisov, ki urejajo področje mednarodnih napotitev. Namen tega diplomskega dela je zato strniti vse predpise, ki urejajo to področje. Pri tem sem se omejila predvsem na ureditev v Evropski uniji, poleg tega pa sem poskušala podrobneje predstaviti tudi ureditev v Republiki Sloveniji.

Eden izmed namenov tega diplomskega dela je tudi predstavitev implikacije zakonodaje Evropske unije v slovenski pravni red, čemur je Republika Slovenija zavezana od vstopa v Evropsko unijo naprej. V diplomskem delu zato najprej predstavljam zakonodajo, ki na ravni Evropske unije ureja napotitev delavcev znotraj Evropske unije, to zakonodajo pa predstavljajo Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti, Uredba 2004/38/ES o pravici državljanov Evropske unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, Uredba 1612/68/EGS o prostem gibanju delavcev v Skupnosti ter Direktiva 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev. Ti predpisi so bili implementirani v slovensko zakonodajo, in sicer je napotitev delavcev v Sloveniji urejena z Zakonom o tujcih, Zakonom o zaposlovanju in delu tujcev in Zakonom o delovnih razmerjih.

Glavni namen tega diplomskega dela pa je predstavitev davčne obravnave napotenih delavcev. Pri tem je najpomembnejša določitev rezidentskega statusa, saj na njegovi podlagi države različno obdavčujejo svoje davčne zavezance, zato temu namenjam peto poglavje. Šele ko je rezidentski status posameznika določen, se lahko določijo tudi njegove davčne obveznosti v posamezni državi.

V šestem poglavju je opisan postopek obdavčitve dohodkov iz zaposlitve, kot ga ureja slovenski Zakon o dohodnini, ki je začel veljati 1. januarja 2007. V sedmem poglavju pa so prikazani načini izogibanja dvojnemu obdavčevanju, ki sledijo iz nacionalne zakonodaje in iz mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Ker vsaka mednarodna pogodba lahko vsebuje drugačna določila glede obravnavanja posameznih dohodkov,

večina mednarodnih pogodb pa kljub temu sledi vzorčni mednarodni pogodbi OECD, se v tem delu opiram na to vzorčno mednarodno pogodbo.

2 EVROPSKA UNIJA IN PROSTO GIBANJE DELAVCEV

Prost pretok oseb je ob prostem pretoku blaga, storitev in kapitala ena od štirih temeljnih svoboščin skupnega notranjega trga Evropske unije (v nadaljevanju EU). Ob ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti je bil prost pretok oseb omogočen samo posameznikom, ki so se v drugi državi članici zaposlili ali tam opravljali samostojen poklic. Danes gibanje oseb med državami EU predstavlja temeljno državljansko pravico, ki je ključno zaznamovala zadnje desetletje evropskega združevanja. Ko govorimo o prostem pretoku oseb znotraj EU, govorimo o izvajanju pravice do vstopa, bivanja in dela v drugi državi članici. Posameznik lahko v drugi državi biva le, če tam dela, študira, je upokojen ali ima dovolj lastnih sredstev za svoje preživljanje. Prosto gibanje je torej pridržano za specifične kategorije oseb, katerih krog se je postopoma razširil.

2.1 Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti

Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti (v nadaljevanju Pogodba o ES) v 48., 49., 50. in 51. členu vsebuje določila o prostem pretoku oseb. Na podlagi teh določil se mora v Skupnosti zagotoviti prosto gibanje najpozneje do konca prehodnega obdobja vsake posamezne države članice Evropske skupnosti.

Prosto gibanje delovne sile pomeni odpravo diskriminacije na podlagi državljanstva delavcev držav članic v zvezi z zaposlitvijo, plačilom in drugimi delovnimi in zaposlitvenimi pogoji. Ob upoštevanju omejitev, utemeljenih z javnim redom, javno varnostjo in javnim zdravjem, zajema prosto gibanje pravico:

- prijaviti se za dejansko ponujeno delovno mesto;
- se v ta namen na območju držav članic prosto gibati;
- bivati v državi članici zaradi zaposlitve skladno z določbami zakonov ali drugih predpisov, ki urejajo zaposlovanje državljanov te države;
- ostati na ozemlju države članice po prenehanju zaposlitve v tej državi pod pogoji, zajetimi v izvedbenih predpisih, ki jih pripravi Evropska komisija.¹

---

¹ Te določbe se ne upoštevajo pri zaposlovanju v državni upravi.

Takoj ko Pogodba o ES začne veljati, Svet EU na predlog Evropske komisije in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom z direktivami ali uredbami sprejme potrebne ukrepe za postopno vzpostavitev prostega gibanja delovne sile. Ukrepi za postopno vzpostavitev prostega gibanja delavcev so zlasti zagotovitev tesnega sodelovanja med posameznimi državnimi zavodi za zaposlovanje, sistematično in postopno odpravljanje tistih upravnih postopkov in praks ter predpisanih rokov za dostop do prostih delovnih mest, ki izhajajo iz nacionalne zakonodaje ali predhodno sklenjenih sporazumov med državami članicami in katerih ohranitev bi ovirala liberalizacijo gibanja delavcev, sistematično in postopno odpravljanje vseh predpisanih rokov in drugih omejitev, predvidenih z nacionalno zakonodajo ali predhodno sklenjenimi sporazumi med državami članicami, ki glede svobodne izbire zaposlitve za delavce iz drugih držav članic določajo drugačne pogoje od tistih, ki veljajo za domače delavce, ter vzpostavitev ustreznih mehanizmov, ki povezujejo ponudbe s prošnjami za zaposlitev in olajšajo doseganje ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem na trgu delovne sile tako, da nista ogrožena življenjska raven in raven zaposlenosti v posameznih regijah in industrijskih vejah (Pogodba o ES, 2004).

2.1.1 Ureditev prostega gibanja v Sloveniji²

Slovenija bo z iztekom prehodnega obdobja postala del območja svobodnega pretoka oseb, ki ne bo omejeno zgolj na ekonomske interese, temveč bo zajemalo tudi politične pravice na naddržavni ravni. Državljeni Slovenije so z vstopom Slovenije v EU postali državljani EU in z iztekom prehodnega obdobja za sprostitev prostega pretoka delavcev bodo uživali polno pravico do prostega gibanja na območju celotne EU iz ekonomskih, študijskih in tudi drugih razlogov.

Namen prehodnega obdobja je postopna liberalizacija trgov delovne sile.³ Sedemletno prehodno obdobje je razdeljeno na 2 leti + 3 leta + 2 leti.

Prvi dve leti po pristopu Slovenije k EU sedanje države članice EU ohranijo nacionalne ukrepe zaposlovanja slovenskih državljanov, vsaka država članica pa sme z notranjimi pravnimi ukrepi te pravice povečati, vključno s polnim dostopom do trga dela že z dnem pristopa k EU.

Pred začetkom naslednjega 3-letnega prehodnega obdobja mora vsaka država članica EU sporočiti Evropski komisiji, ali bo glede na stanje na trgu dela še naprej uporabljala nacionalno zakonodajo ali ne. Če je posamezna država članica glede na stanje na svojem

---

² Povzeto po: Prehodno obdobje, 2006.

³ Ker je cena delovne sile v novih državah članicah veliko nižja od cene delovne sile v Nemčiji in Avstriji, so predvsem sindikati teh dveh držav, ki neposredno mejita na največ novih članic, v času pogajanj izrazili bojazen pred padcem cene delovne sile v specifičnih sektorjih. V obeh državah velja to za gradbeništvo in industrijsko čiščenje; v Nemčiji še dodatno za notranje opremljanje, v Avstriji pa za varnostne storitve, vrtnarstvo, obdelavo kamna, obdelavo kovin, socialno varstvo in nego na domu.

trgu dela ugotovila, da ni več potrebe po prehodnem obdobju, potem bo veljalo prosto gibanje delavcev. V nasprotnem primeru, če se pojavljajo resne motnje na trgu dela posamezne države članice, lahko država članica EU še naslednji dve leti uporablja nacionalno zakonodajo.

Prehodno obdobje ni absolutna zahteva EU. Vsaka država članica se lahko odloči, da ne bo izvajala prehodnega obdobja, in kadarkoli sprostí svoj trg delovne sile. Tako so sprostitev pretoka delovne sile takoj ob širitvi napovedale Danska, Irska, Nizozemska, Švedska, Velika Britanija in Grčija. Sicer pa sprejeti kompromis predvideva tudi možnost sklepanja dvostranskih sporazumov o prostem pretoku delavcev v času prehodnega obdobja.

Slovenija od 25. maja 2006 ne uveljavlja načela vzajemnosti na področju prostega gibanja delavcev, ampak je v veljavi zakonodaja EU. To pomeni, da državljani držav članic EU in Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljevanju EGP) za zaposlitev in delo v Sloveniji ne potrebujejo delovnega dovoljenja. Čeprav se je odločila za popolno liberalizacijo trga delovne sile, lahko Slovenija, če ugotovi, da ima velike težave na trgu dela, kadarkoli med 1. 5. 2004 in 1. 5. 2011 uporabi varnostno klavzulo. Pri tem imajo države članice EU na voljo dva postopka:

- V primeru "motenj, ki bi resno ogrozile življenjski ali delovni standard v določeni regiji ali v določenem poklicu" država članica obvesti Komisijo, ji priloži vse potrebne podatke in zahteva začasno omejitev svoboščine. Komisija in Svet EU nato odločata po predpisanem postopku;
- Drugi postopek lahko država članica uporabi "v nujnih in izrednih primerih", in sicer lahko samovoljno ustavi dotok tuje delovne sile in o tej odločitvi kasneje obvesti Komisijo.

2.2 Direktiva 2004/38/ES o pravici državljanov EU in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic

Direktiva 2004/38/ES o pravici državljanov EU in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (v nadaljevanju Direktiva 2004/38/ES)⁴, ki sta jo sprejela Evropski parlament in Svet EU, spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti in razveljavlja 9 drugih direktiv, ki so pred njo urejale to področje. Direktiva določa:

- pogoje, ki urejajo uresničevanje pravice državljanov EU in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic EU;

---

⁴ Direktiva je bila prenesena v slovenski pravni red z Zakonom o tujcih (Uradni list RS, št. 107/2006).

- pravico do stalnega prebivališča na ozemlju držav članic za državljane EU in njihove družinske člane;
- omejitve zgoraj navedenih pravic zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja (Direktiva 2004/38/ES, 2004).

2.2.1 Pravica do vstopa in izstopa

Na podlagi Direktive 2004/38/ES imajo vsi državljani EU z veljavno osebno izkaznico ali potnim listom in njihovi družinski člani, ki niso državljani države članice, pravico, da zapustijo ozemlje države ali vstopijo na ozemlje države. Od državljanov EU se ne sme zahtevati nobenega izstopnega ali vstopnega vizuma ali enakovrednih formalnosti. Država članica lahko zahteva od zadevne osebe, da javi svojo prisotnost na njenem ozemlju v razumnem in nediskriminatornem časovnem obdobju (Cilenšek Bončina, 2006, str. 9–11).

2.2.2 Pravica do prebivanja

Direktiva 2004/38/ES daje državljanom EU in njihovim družinskim članom pravico, da prebivajo na ozemlju druge države članice v obdobju do treh mesecev, če imajo veljavno osebno izkaznico ali potni list. Vsi državljani EU in njihovi družinski člani imajo pravico prebivati na ozemlju druge države članice v obdobju, daljšem od treh mesecev, če:

- so delavci ali samozaposlene osebe v državi članici gostiteljici ali
- imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici, in če imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici ali
- so vpisani v zasebno ali javno ustanovo, ki jo država članica gostiteljica pooblasti ali financira na osnovi svoje zakonodaje ali upravne takse, prvenstveno z namenom, da študirajo, kar vključuje poklicno usposabljanje, in imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici ter z izjavo ali na kakšen drug enakovreden način, ki ga lahko izberejo, zagotovijo ustreznemu, da imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med svojim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici.

Država članica gostiteljica lahko za obdobja prebivanja, daljša od treh mesecev, zahteva od državljanov EU, da se prijavijo pri ustreznih organih. Rok za prijavo ne sme biti krajši od treh mesecev od datuma prihoda.

2.2.3 Pravica do stalnega prebivališča

Državljeni EU, ki zakonito prebivajo nepretrgano pet let v državi članici gostiteljici, imajo pravico do stalnega prebivališča v tej državi. Na nepretrgano prebivanje ne vplivajočasne odsotnosti do skupaj šest mesecev na leto ali daljše odsotnosti zaradi obveznega služenja vojaškega roka ali ene odsotnosti do največ dvanajst zaporednih mesecev iz pomembnih razlogov, kot so nosečnost in rojstvo otroka, resna bolezen, študij ali poklicno usposabljanje ali napotitev v drugo državo članico ali v tretjo državo. Ko je pravica do stalnega prebivališča enkrat pridobljena, se jo lahko izgubi samo zaradi odsotnosti iz države članice gostiteljice, ki traja več kot dve zaporedni leti (Cilenšek Bončina, 2006, str. 9–11).

2.3 Uredba 1612/68/EGS o prostem gibanju delavcev v Skupnosti

Uredba Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (v nadaljevanju Uredba 1612/68/EGS) določa pravila zaposlovanja in enakega obravnavanja državljanov držav članic v drugi državi članici. Na podlagi določil Uredbe 1612/68/EGS namreč delavec, ki je državljan države članice, v drugi državi članici zaradi svojega državljanstva ne sme biti deležen drugačnega obravnavanja kot domači delavci. Enaka obravnava se zahteva v zvezi z zaposlitvenimi in delovnimi pogoji, predvsem glede plačila, odpovedi in glede vrnitve na delovno mesto ali ponovne zaposlitve, če bi postal brezposeln. Prav tako mora tak delavec uživati enake socialne in davčne ugodnosti kot domači delavci.

Vsak državljan članice ima, ne glede na svoje prebivališče, na podlagi Uredbe 1612/68/EGS pravico, da v drugi državi članici sprejme zaposlitev in se zaposli v skladu z zakoni ali drugimi predpisi, ki veljajo za zaposlovanje državljanov te države. Poleg tega ima pravico, da sprejme razpoložljivo zaposlitev na območju druge države članice z enako prednostjo kot državljeni te države.

Kadar določbe zakonov ali drugih predpisov držav članic omejujejo prijave ali ponudbe za zaposlitev, omejujejo pravico tujih državljanov, da sprejmejo zaposlitev in se zaposlijo, ali to pogojujejo s pogoji, ki ne veljajo za njihove državljanke, se na podlagi Uredbe 1612/68/EGS določbe teh zakonov ali drugih predpisov ne uporabljajo. Prav tako se te določbe ne uporabljajo, kadar je odvratanje državljanov drugih držav članic od ponujenih delovnih mest ključni ali glavni namen oziroma posledica teh predpisov, tudi če se uporabljajo ne glede na državljanstvo. Neuporaba predpisov lokalne zakonodaje se ne uvaja v zvezi z znanjem jezika, ki ga zahteva narava prostega delovnega mesta.

Uredba 1612/68/EGS ureja tudi pravico družinskih članov državljan EU, ki izvaja zaposlitev v drugi članici, da se pridružijo državljanom države članice. Ta določba je bila

spremenjena in je urejena z Uredbo 2004/38/ES (Uredba Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti, 1968).

2.4 Direktiva 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev

Direktiva 96/71/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (v nadaljevanju Direktiva 96/71/ES) določa pogoje za zaposlitev napotnih delavcev v okviru čezmejnega opravljanja storitev.⁵ Direktiva se uporablja, če podjetja, ki v okviru čezmejnega opravljanja storitev napotijo delavce na ozemlje katere od držav članic, uporabljajo katerega od naslednjih čezmejnih ukrepov:

- napotijo delavce na ozemlje katere od držav članic na lasten račun in pod lastnim vodstvom na podlagi pogodbe, sklenjene med podjetjem, ki je delavce napotilo, in pogodbenico, ki so ji storitve namenjene, pod pogojem, da v času napotitve obstaja delovno razmerje med podjetjem, ki delavca napoti, in delavcem; ali
- napotijo delavce v ustanovo ali podjetje, ki je v lasti skupine na ozemlju katere od držav članic, pod pogojem, da v času napotitve obstaja delovno razmerje med podjetjem, ki delavca napoti, in delavcem, ali
- ko podjetje ali agencija za začasno zaposlovanje posreduje delo delavca podjetju uporabniku, s sedežem (oziroma dejavnem) na ozemlju katere od držav članic, pod pogojem, da v času napotitve obstaja delovno razmerje med podjetjem ali agencijo za začasno zaposlovanje in delavcem.

Podjetja s sedežem v državi, ki ni članica, ne smejo biti obravnavana ugodneje kot podjetja s sedežem v kateri od držav članic.

Države članice morajo v skladu z Direktivo 96/71/ES poskrbeti, da ne glede na to, katera zakonodaja se uporablja za delovno razmerje, podjetja zagotovijo delavcem, ki so napoteni na njihovo ozemlje, pogoje za delo in zaposlitev v zvezi z naslednjimi zadevami, ki so urejene v državi članici, v kateri se opravlja delo:

- z zakonom ali drugim predpisom in/ali
- s kolektivnimi pogodbami ali arbitražnimi odločbami, razglašeni za splošno veljavne:
  - maksimalni delovni čas in minimalni počitek;

---

⁵ Direktiva se ne uporablja za posadke podjetij trgovske mornarice.

- minimalni plačani letni dopust;
- minimalne urne postavke, tudi za nadurno delo;
- pogoji za posredovanje dela delavcev, zlasti kadar gre za delavce, ki jih zagotovijo podjetja za začasno zaposlovanje;
- zdravje, varnost, higiena pri delu;
- varnostni ukrepi glede pogojev za delo in zaposlitev za noseče ženske ali ženske, ki so pred kratkim rodile, za otroke in mlade;
- enako obravnavanje moških in žensk ter druge določbe o nediskriminiranju.

Za uveljavljanje pravice do pogojev za delo in zaposlitev je mogoče v državi članici, na katere ozemlje je ali je bil delavec napoten, začeti sodni postopek, ne da bi to vplivalo na pravico do sprožitve sodnega postopka v drugi državi na podlagi mednarodnih konvencij o sodni pristojnosti (Direktiva 96/71/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev, 1996).

3 ZAPOSLOVANJE TUJCEV V SLOVENIJI IN ZAPOSLOVANJE SLOVENCEV V TUJINI

Po vstopu v EU v letu 2004 je v Sloveniji prišlo do precejšnjega pritoka delavcev iz novih držav EU, za katere velja prost pretok delovne sile in pri zaposlovanju v Sloveniji zanje ni več omejitev. V letu 2005 na Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije niso beležili povečevanja števila teh delavcev, ampak ponovno povečevanje števila delavcev iz držav bivše Jugoslavije (Letno poročilo 2005 Zavoda RS za zaposlovanje, 2006).

3.1 Zaposlovanje delavcev iz EU

Ker so Švedska, Irska in Velika Britanija na podlagi svoje nacionalne zakonodaje liberalizirale dostop na svoje trge dela za slovenske državljane, je Slovenija na podlagi vzajemnosti sprostila dostop na svoj trg dela za državljane omenjenih držav, kar pomeni, da državljani teh držav za zaposlitev v Sloveniji ne potrebujejo delovnega dovoljenja (Pravilnik o načinu ugotavljanja pravice do prostega dostopa na trg dela državljanov EU in EGP ter njihovih družinskih članov, 2006). Državljanii drugih držav EU in EGP pa se v Sloveniji zaposlujejo v skladu z veljavnim Zakonom o zaposlovanju in delu tujcev in za zaposlitev v Sloveniji potrebujejo delovno dovoljenje.

Na Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije (v nadaljevanju Zavod za zaposlovanje) mora slovenski delodajalec prijaviti zaposlitev, prijaviti delo na podlagi pogodbe civilnega prava in prijaviti napotene delavce iz vseh držav EU 25, ki v Sloveniji izvajajo storitve. Na

podlagi teh prijav je bilo v prvem letu po vstopu Slovenije v EU (1. 5. 2004–31. 3. 2005) prijavljenih skupno 2.560 državljanov držav EU, ki so prek svojih podjetij opravljali storitve v Sloveniji. Pri tem je šlo za storitve z napotenimi delavci, nameščanje delavcev v podružnici ali hčerinski družbi v Sloveniji ter gibanje oseb znotraj družb.

Pojem napoteni delavec pomeni osebe, ki imajo sklenjeno delovno razmerje pri delodajalcu s sedežem v eni državi in so poslani na delo v drugo državo. V praksi se poleg izraza napoteni delavec uporablja tudi pojem detaširani delavec. Slovar tujk opredeljuje pojem "detaširati" kot odtrgati, odvezati, oddeliti, npr. del vojske ali ladjevja, da opravi kakšno nalogo. Izhajajoč iz omenjene opredelitve gre torej za skupino zaposlenih, ki so bili izbrani, da opravijo posebno nalogo (v drugi državi glede na sedež delodajalca) (Juršev, str. 10).

Tabela 1: Prijava napotenih delavcev, ki v Sloveniji izvajajo storitve

DRŽAVLJANI	ŠTEVILO PRIJAV 1. 5. 2004–31. 12. 2004	ŠTEVILO PRIJAV 1. 1. 2005–31. 3. 2005
Slovaške	1.022	336
Italije	323	94
Avstrije	232	22
Poljske	134	15
Madžarske	68	2
Nemčije	69	14
Francije	43	12
Velike Britanije	52	1
Belgije	7	3
Švedske	6	1
SKUPAJ	2.040	520

Vir: Informacija o stanju na slovenskem trgu dela po 1. letu članstva v EU, 2006.

Med prijavljenimi napotenimi delavci, ki so v tem obdobju v Sloveniji opravljali storitve, so največji delež predstavljali državljani Slovaške. Državljeni Slovaške in Poljske so opravljali storitve predvsem na področju gradbeništva, tj. kot varilci, pomožni delavci, gradbeni delavci in podobno. Državljeni Italije so opravljali storitve predvsem v zabavnem programu, in sicer kot artisti, estradni umetniki, ki so v Sloveniji nastopali krajši čas (dan ali dva). Državljeni Avstrije pa so izvajali storitve kot direktorji podjetij, kot strokovnjaki na področju elektrotehnike in tudi v gradbenem sektorju.

V letu 2005 je bilo rahlo povečanje priliva delavcev iz držav EU, predvsem iz novih držav članic, ki za zaposlitev oziroma delo v Sloveniji ne potrebujejo več delovnega dovoljenja. Tako je bilo v letu 2005 pri Zavodu za zaposlovanje, ki je poleg izdaje delovnih dovoljenj pristojen tudi za evidentiranje zaposlitev in dela delavcev iz EU, evidentirano skupno 5.635 prijav dela delavcev iz EU, od tega 1.634 prijav zaposlitev, 441 prijav individualnega dela in 3.560 prijav storitev. Ob teh podatkih pa je treba opozoriti, da gre v

večini primerov za kratkotrajna dela in zaposlitve, ki ne vplivajo bistveno na stanje na trgu dela.

Največ prijav delavcev iz EU v letu 2005 je bilo iz Slovaške (3.046), bistveno manj pa iz Italije (567), Avstrije (348), Češke (285), Nemčije (169), Poljske (143) in Francije (145).

Največ tujcev (in tudi delavcev iz novih držav EU) je v letu 2005 delalo na področju gradbeništva, precej pa tudi na področju kovinsko-predelovalne dejavnosti, gostinstva, kmetijstva (sezonska dela), transporta (vozniki v mednarodnem transportu) idr. Pri delavcih iz starih držav EU pa je šlo predvsem za vodilne kadre mešanih podjetij in tujce, ki so v Sloveniji že dalj časa ali pa so v družinski zvezi s slovenskimi državljani.

Tabela 2: Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006

Državljanstvo / vrsta dovoljenja	Oktober 2006				
	Osebnostno delovno dovoljenje	Dovoljenje za zaposlitev	Dovoljenje za delo	EU prijave	Skupaj
Bivše države iz območja SFRJ	27.933	12.364	7.453	26	47.776
Države EU	504	39	87	2.922	3.552
Ostale države	1.104	941	459	9	2.513
SKUPAJ	29.541	13.344	7.999	2.957	53.841

Vir: Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006, 2006.

Iz zgornje tabele (Tabela 2: Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006) je razvidno, da je bilo v omenjenem obdobju, tj. leta 2006, v Sloveniji skupno 2.922 prijav dela delavcev iz držav članic EU. V istem obdobju so bila v Sloveniji izdana 504 osebna delovna dovoljenja, 39 dovoljenj za zaposlitev in 87 dovoljenj za delo državljanom držav članic EU.

Če podatke iz Tabele 1, ki se nahaja v Prilogi 1 (Tabela 1: Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz EU po državah EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006), primerjamo s podatki iz leta 2005, lahko zaključimo, da je v letu 2006 še vedno največ prijav delavcev iz EU iz Slovaške (1.665), manj pa iz Poljske (332), Avstrije (277), Madžarske (133) in Francije (131). Skupaj je bilo v tem obdobju (leta 2006) v Sloveniji od 2.922 prijav delavcev iz EU 2.018 napotenih delavcev (opravljanje storitev s strani družbe, registrirane v EU).

Skupno število registriranih državljanov EU na območju Slovenije je tako v obdobju od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006 znašalo 3.552, od tega je bilo največ državljanov Slovaške (skupaj 1.675).

3.2 Zaposlovanje slovenskih delavcev v tujini

Organizirano zaposlovanje slovenskih delavcev v tujini je v letu 2005 potekalo izključno v Zvezno republiko Nemčijo (v nadaljevanju ZRN). Šlo je za zaposlovanje naših delavcev v ZRN za sezonska dela in za časovno omejeno zaposlovanje z namenom usposabljanja in zaposlovanja medicinskega strežnega osebja.

V letu 2005 je Zavod za zaposlovanje posredoval na delo v ZRN 171 delavcev, od tega 168 delavcev za sezonska dela do treh mesecev in tri delavce v zaposlitev z namenom usposabljanja. Pretežno gre za delavce s poklicno izobrazbo, ki se zaposlujejo na področjih kmetijstva, vinogradništva in gostinstva.

Kot je razvidno iz Tabele 2: Zaposlene in samozaposlene osebe, poslane na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino (detaširani delavci), po dejavnosti in starosti, 31. 12. 2005, ki se nahaja v Prilogi 2, je bilo v letu 2005 največ delavcev detaširanih v tujino iz dejavnosti gradbeništva (869 od skupno 2.331). Več napotitev je bilo tudi na področju javne uprave, obrambe in socialnega zavarovanja (664) ter na področju predelovalnih dejavnosti (462).

Iz iste tabele je mogoče razbrati, da je bilo največ detaširanih delavcev v letu 2005 starih od 30 do 34 let, večje število teh delavcev pa je bilo starih tudi od 35 do 39 let ter od 25 do 29 let.

4 SLOVENSKA PRAVNA UREDITEV NAPOTITVE DELAVCEV

4.1 Zakon o tujcih

Zakon o tujcih (v nadaljevanju ZTuj-1) definira napotenega delavca kot osebo, ki je v delovnem razmerju pri tujem delodajalcu v času izvajanja pogodbene storitve na ozemlju Slovenije in zanj delodajalec ni zavezan plačevati prispevkov za socialno zavarovanje v kraju izvajanja storitve (Zakon o tujcih, 2006).

S spremembami ZTuj-1, ki veljajo od 26. 11. 2005, je bila vsebinsko prenesena Direktiva 2004/38/ES. V skladu s to direktivo se državljanom držav članic EU za bivanje, daljše od treh mesecev, ne izdaja več dovoljenja za prebivanje, temveč se jim ob izpolnjevanju določenih pogojev izda potrdilo o prijavi prebivanja (Žunič, 2006, str. 18). Državljan EU za vstop v Slovenijo ne potrebuje dovoljenja za vstop (vizuma ali dovoljenja za prebivanje). V Slovenijo lahko vstopi z veljavno osebno izkaznico ali veljavnim potnim

listom ne glede na razlog oziroma namen, zaradi katerega želi vstopiti in prebivati v Sloveniji.

Državljan EU, ki pride v Slovenijo z veljavno osebno izkaznico ali veljavnim potnim listom, lahko prebiva na območju Slovenije brez prijave prebivanja tri mesece od dneva vstopa v državo. Če želi na območju Slovenije prebivati dlje kot tri mesece, mora pred pretekom trimesečnega dovoljenega prebivanja pri upravni enoti, na območju katere prebiva, prijaviti prebivanje. Razlogi, zaradi katerih se državljanu EU lahko izda potrdilo o prijavi prebivanja, so:

- zaposlitev ali delo;
- samozaposlitev;
- izvajanje storitev;
- študij ali druge oblike izobraževanja;
- drug razlogi.

Državljanu EU, ki izvaja storitve, se lahko izda potrdilo o prijavi prebivanja, če ima:

- veljavno osebno izkaznico ali veljavni potni list;
- dokazilo, da gre za izvajalca storitve;
- veljavno delovno dovoljenje, kadar tako določa zakon, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev.

Državljanu EU, ki izpolnjuje pogoje za izdajo potrdila, upravna enota izda potrdilo o prijavi prebivanja z veljavnostjo pet let oziroma za čas nameravanega prebivanja v Sloveniji, če je ta krajši od petih let. Na prošnjo državljana EU lahko upravna enota, na območju katere državljan EU prebiva, potrdilo o prijavi prebivanja obnovi za enako časovno obdobje, kot se izda, če državljan EU izpolnjuje pogoje za izdajo potrdila (Zakon o prijavi prebivališča, 2006).

Državljanu EU, ki v Sloveniji prebiva neprekinjeno pet let, se lahko izda dovoljenje za stalno prebivanje na podlagi potrdila o prijavi prebivanja in če ne obstaja utemeljen sum, da bi lahko njegovo prebivanje v Sloveniji pomenilo nevarnost za javni red, varnost ali mednarodne odnose Slovenije, ali ne obstaja sum, da bo njegovo prebivanje v državi povezano z izvajanjem terorističnih ali drugih nasilnih dejanj, nezakonitimi obveščevalnimi dejavnostmi, posredovanjem mamil ali izvrševanjem drugih kaznivih dejanj. Dovoljenje za stalno prebivanje se državljanu EU izda za neomejeno časovno obdobje (Zakon o tujcih, 2006).

4.2 Zakon o zaposlovanju in delu tujcev

Temeljna sistemska ločnica, ki jo je prinesel Zakon o zaposlovanju in delu tujcev (v nadaljevanju ZZDT), je razlikovanje med zaposlovanjem in delom tujcev na območju Slovenije. Zaposlovanje tujcev je povezano s sklenitvijo delovnega razmerja delavca v okviru stalnih zaposlitvenih potreb posameznih slovenskih delodajalcev in je neposredno pogojeno z vsakokratno ponudbo in povpraševanjem na trgu dela. Po drugi strani je delo tujcev odraz začasnih ali občasnih potreb po delovni prisotnosti tujcev v državi, ki po preteku vnaprej določenega časa državo zapustijo, razen če obstajajo druge zakonske podlage, ki jim omogočajo pridobitev dovoljenja za nadaljnje prebivanje v državi (Žunič, 2006, str. 9).

ZZDT vzpostavlja enotnost urejanja zaposlovanja in dela tujcev v Sloveniji in poleg opravljanja dela na podlagi pogodbe o zaposlitvi in pogodbe o delu zajema tudi vse druge, specifične oblike dela tujcev. Te oblike dela so predvsem:

- čezmejno izvajanje storitev tujih podjetij z napotnimi delavci;
- nameščanje tujih delavcev;
- sezonsko delo;
- dodatno izobraževanje tujih in slovenskih delavcev v gospodarskih družbah v primerih, ko je slovenska družba kapitalsko povezana s tujo družbo⁶;
- delo poslovodnih delavcev;
- pogodbene storitve na podlagi dovoljenja za delo;
- pogodbene storitve na podlagi prijave dela (Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, 2006).

Bistvena novost, ki jo je prinesel ZZDT, je uvedba kvotnega sistema, s katerim se omeji število tujcev na slovenskem trgu dela (maksimalno 5 % aktivnega prebivalstva) (Žunič, 2006, str. 10).

Opravljanje storitev med državami članicami EU (razen z Avstrijo in ZR Nemčijo, kjer za določene dejavnosti še vedno velja obveznost pridobitve delovnega dovoljenja) je prosto. To pomeni, da za delavce iz EU, ki v Sloveniji opravljajo storitve kot napoteni delavci podjetja iz EU, in za delavce iz EU, ki v Sloveniji opravljajo individualne storitve, ni več potrebno delovno dovoljenje, vendar pa mora slovenski naročnik storitve (zaradi evidentiranja napotnih delavcev v Sloveniji) opraviti prijavo delavca iz EU (Žunič, 2006, str. 17).

---

⁶ Dopolnitev zakona, ki velja od 26. 11. 2005.

Tovrstna prijava delavca je določena s Pravilnikom o vsebini in načinu vodenja evidenc državljanov držav članic EU, njim izenačenih državljanov in njihovih družinskih članov, o zaposlitvah, opravljanju dela na podlagi pogodb civilnega prava in o napotnih delavcih, ki v Sloveniji izvajajo storitve. Na podlagi tega Pravilnika je slovenski naročnik storitev dolžan najmanj tri dni pred začetkom izvajanja storitve prijaviti začetek izvajanja storitve (Pravilnik o vsebini in načinu vodenja evidenc državljanov držav članic Evropske unije, z njimi izenačenih državljanov in njihovih družinskih članov o zaposlitvah, opravljanju dela na podlagi pogodb civilnega prava in o napotnih delavcih, ki v Republiki Sloveniji izvajajo storitve, 2004).

4.3 Zakon o delovnih razmerjih

Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR) v 213. členu določa položaj napotnih delavcev. Delavec, ki ga tuji delodajalec napoti na začasno delo v Slovenijo na podlagi pogodbe o zaposlitvi po tujem pravu, opravlja začasno delo v Sloveniji pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo delo in zaposlovanje tujih državljanov. Delodajalec mora napotenemu delavcu zagotoviti pravice po predpisih Slovenije in po določbah kolektivne pogodbe s splošno veljavnostjo, ki urejajo delovni čas, odmore, počitke, nočno delo, minimalni letni dopust, plačo, varnost in zdravje pri delu, posebno varstvo delavcev in zagotavljanje enakopravnosti, če je to za delavca ugodneje, kot mu pripada po tujem pravu (Žunič, 2006, str. 9).

V skladu s pogodbo o zaposlitvi lahko slovenski delodajalec začasno napoti delavca na delo v tujino. Če sklenjena pogodba o zaposlitvi ne predvideva možnosti dela v tujini, morata delodajalec in delavec skleniti novo pogodbo o zaposlitvi. V skladu z določili 212. člena Zakona o delovnih razmerjih mora pogodba o zaposlitvi za opravljanje dela v tujini poleg obveznih sestavin vsebovati še naslednja določila o:

- trajanju dela v tujini;
- praznikih in dela prostih dnevih;
- minimalnem letnem dopustu;
- višini plače in valuti, v kateri se le-ta izplačuje;
- drugih prejemkih v denarju ali naravi, do katerih je delavec upravičen za čas dela v tujini, in pogojih vrnitve v domovino (Zakon o delovnih razmerjih, 2002).

5 REZIDENTSKI STATUS

V skladu z določbami Zakona o dohodnini (2006) (v nadaljevanju ZDoh-2) je davčna obveznost posameznika odvisna od njegovega statusa (rezident, nerezident). Za

obdavčevanje rezidentov Slovenija uporablja načelo svetovnega dohodka, po katerem je v Sloveniji treba plačati dohodnino od vseh dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven Slovenije. Nerezidenti pa so obdavčeni po načelu vira dohodka, na podlagi katerega so v Sloveniji z dohodnino obdavčeni le tisti dohodki, ki imajo vir v Sloveniji. Iz navedenega izhaja, da je ugotavljanje statusa osebe izjemno pomembno, saj lahko to občutno vpliva na njegovo davčno obveznost v Sloveniji.

Posameznik je lahko rezident Slovenije samo del davčnega leta (ki je v skladu z ZDoh-2 enako koledarskemu letu). V tem primeru je zavezan plačilu dohodnine od svetovnega dohodka, doseženega v delu leta, v katerem je bil rezident. V drugem delu leta, v katerem ni bil rezident Slovenije, se njegovi dohodki obdavčujejo kot dohodki nerezidenta. To pomeni, da se v drugem delu leta v Sloveniji obdavčujejo samo tisti dohodki, ki imajo vir v Sloveniji.

Rezidentski status se določi na osnovi ZDoh-2 samo, če z državo, iz katere je delavec napoten ali v katero je delavec napoten, ni sklenjena Konvencija (Sporazum) o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki na dohodek in premoženje (v nadaljevanju Sporazum). Če je Sporazum sklenjen, se ugotovi rezidentstvo v skladu s Sporazumom (Poznič, 2006, str. 34).

5.1 Rezidentski status v skladu z ZDoh-2⁷

V skladu z ZDoh-2 postane posameznik rezident Slovenije, ko vzpostavi rezidenčno vez s Slovenijo. Rezidenčne vezi s Slovenijo so lahko formalne ali dejanske.

5.1.1 Formalne rezidenčne vezi

Uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji

Oseba, ki ima v skladu z Zakonom o prijavi prebivališča prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji, za davčne namene velja za davčnega rezidenta Slovenije, ne glede na to, ali je državljan Slovenije ali ne. Davčni rezident je torej lahko oseba, ki je državljan Slovenije, in tudi tujec, če ima prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji.

Stalno prebivališče je naselje, kjer se posameznik naseli z namenom, da v njem stalno prebiva, ker je to naselje središče njegovih življenjskih interesov, to pa se presoja na podlagi njegovih poklicnih, ekonomskih, socialnih in drugih vezi, ki kažejo, da med posameznikom in naseljem, kjer živi, dejansko obstajajo tesne in trajne povezave (Žunič, 2006, str. 22).

---

⁷ Povzeto po: Rezidentski status po Zakonu o dohodnini, 2005.

Prijava in odjava stalnega prebivališča je predpisana z Zakonom o prijavi prebivališča (v nadaljevanju ZPPreb). Na podlagi ZPPreb mora posameznik prijaviti pristojnemu organu stalno prebivališče in spremembo naslova stanovanja, kadar se v nekem naselju za stalno naseli ali spremeni naslov stanovanja, odjaviti pa v primeru, kadar se za stalno odseli z območja Slovenije. Prav tako mora oseba, preden odpotuje, prijaviti pristojnemu organu začasni odhod z območja Slovenije, ki traja več kakor tri mesece.

Tujcu, ki pet let neprekinjeno prebiva v Sloveniji na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje in izpolnjuje druge pogoje za izdajo dovoljenja in ni razlogov za zavrnitev izdaje dovoljenja v skladu z določili ZTuj-1, se lahko izda dovoljenje za stalno prebivanje. Tujec, ki ima dovoljenje za prebivanje v Sloveniji, mora pristojnemu organu prijaviti svoje stalno ali začasno prebivališče (Žunič, 2006, str. 22).

Javni uslužbenci Republike Slovenije

Javni uslužbenci, tudi če dejansko prebivajo v tujini, ostanejo slovenski davčni rezidenti v času zaposlitve v tujini v naslednjih primerih:

- če je oseba zaposlena v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali misiji Republike Slovenije pri Evropski komisiji (tj. stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski skupnosti) kot javni uslužbenec z diplomatskim ali konzularnim statusom, in zaradi te zaposlitve prebiva izven Slovenije; enako velja za zakonca oziroma vzdrževanega družinskega člana⁸ takšnega javnega uslužbenca, ki z njim prebiva;
- če je oseba zaposlena v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali misiji Republike Slovenije pri Evropski komisiji (tj. stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski skupnosti) kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji, brez diplomatskega ali konzularnega statusa, in zaradi te zaposlitve prebiva izven Slovenije ter je bila ta oseba rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta;
- če je oseba zaposlena kot javni uslužbenec ali funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, in to v državi, ki na podlagi vzajemnosti takšnega uslužbenca nima za svojega rezidenta, oseba pa zaradi te zaposlitve prebiva izven Slovenije, in je bila oseba rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta (Zakon o dohodnini, 2006).

---

⁸ Za družinskega člana se šteje zakonec zavezanca ali oseba, s katero zavezanec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, enake pravne posledice kot zakonska zveza, otrok, posvojenec ali pastorek zavezanca ali otrok osebe, s katero zavezanec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ki ima po zakonu, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, enake pravne posledice kot zakonska zveza ter starši in posvojitelji zavezanca.

Uslužbenci institucij Evropskih skupnosti

Za davčne rezidente Slovenije vedno veljajo uslužbenci v institucijah Evropskih skupnosti, v Evropski centralni banki, v Evropskem monetarnem institutu ali v Evropski investicijski banki, zaradi katerih oseba prebiva izven Slovenije, če je bila oseba rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta ali je zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok takšnega uslužbenca in prebiva s to osebo.

Takšni uslužbenci torej ostanejo davčni rezidenti Slovenije, čeprav so po določbah ZDoh-2 oproščeni plačila dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga dosejajo pri institucijah Evropskih skupnosti – če se od takšnega dohodka plačuje davek v naštetih institucijah –, in čeprav se ta dohodek uslužbencev tudi ne upošteva pri izračunu višine dohodnine preostalega obdavčljivega dohodka takšnega rezidenta. To pomeni, da morajo v Sloveniji plačevati dohodnino od vseh drugih obdavčljivih dohodkov, in to enako in pod enakimi pogoji kakor drugi rezidenti (Zakon o dohodnini, 2006).

5.1.2 Dejanske rezidenčne vezi

Običajno prebivališče v Sloveniji

Ali ima oseba običajno prebivališče v Sloveniji, se ugotavlja z uporabo več dejanskih okoliščin. Posameznik ima običajno prebivališče v Sloveniji, kadar v ustaljenem teku svojega življenja redno ali navadno prebiva v Sloveniji. Dejstvo, da posameznik prebiva v najetem stanovanju oziroma stanovanjski hiši ali v stanovanju oziroma stanovanjski hiši, ki je v njegovi lasti, ne vpliva na presojo, ali ima običajno prebivališče v Sloveniji.

Običajno prebivališče se presoja upošteva stopnjo dejanske ali načrtovane nastanitve posameznika v Sloveniji oziroma stopnjo vzdrževanja in centralizacije njegovega običajnega načina življenja, ter kje posameznik opravlja delo, kje je nastanjena njegova družina in primernost oziroma pripravnost njegove nastanitve v Sloveniji.

Središče osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji

V zvezi z določitvijo središča osebnih in ekonomskih interesov se uporabijo dejstva, ki vključujejo sledeče navedbe:

- zakonec ali izvenzakonski partner, otroci in drugi vzdrževani družinski člani so v Sloveniji;
- osebno premoženje (npr. vozila, oblačila ali pohištvo) in domače živali so v Sloveniji;
- družabne vezi so v Sloveniji (npr. članstva v društvih, verskih skupnostih, ustanovah ipd.);

- ekonomske vezi s Slovenijo (npr. zaposlitev pri slovenskem delodajalcu in aktivna udeležba v slovenskem podjetju, računi pri bankah oziroma hranilnicah v Sloveniji, življenjsko, pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje v Sloveniji, računi vrednostnih papirjev v Sloveniji, kreditne kartice, izdane v Sloveniji);
- delovno dovoljenje, izdano v Sloveniji;
- voziško dovoljenje, izdano v Sloveniji;
- vozilo, registrirano v Sloveniji;
- sezonsko prebivališče v Sloveniji;
- slovenska potna listina;
- članstvo v slovenskih sindikatih ali strokovnih organizacijah (npr. zbornice).

Pri presoji rezidentstva se torej upošteva način, kako si posameznik organizira osebni in ekonomski del življenja, vključno z obsegom in načinom udejstvovanja v družabnem življenju, s svojimi konjički in interesi.

Pri ugotavljanju posameznikovega rezidentstva v času njegove odsotnosti v Sloveniji se lahko upoštevajo tudi druga dejstva, kakor na primer ohranitev poštnega naslova ali sefa v Sloveniji, na poslovnih karticah prikazan naslov v Sloveniji, ohranitev telefonske številke v Sloveniji, naročniškega razmerja (časopisi, revije) v Sloveniji.

Davčno rezidentstvo se po tej točki presoja ob upoštevanju stopnje posameznikovih osebnih in ekonomskih interesov Sloveniji in v tujini. Če je posameznikovo središče osebnih in ekonomskih interesov pretežno v Sloveniji, velja takšen posameznik za davčnega rezidenta Slovenije.

Navzočnost v Sloveniji

Oseba, ki ne izpolnjuje drugih pogojev, da bi bila lahko kvalificirana kot rezident, lahko velja za rezidenta zgolj na podlagi dejstva, da je fizično navzoča v Sloveniji več kakor pol davčnega leta (183 dni). Pri tem ni pomembno, ali je oseba v Sloveniji navzoča 183 dni neprekinjeno ali s prekinitvami.

V dneve navzočnosti se na podlagi ZDoh-2 všttevajo dnevi navzočnosti v Sloveniji ob koncu dneva. V dneve navzočnosti se tako všttevajo dan prihoda in vsi drugi dnevi, ki jih oseba v celoti preživi v Sloveniji, vključno s sobotami in nedeljami, državnimi prazniki in počitnicami.

V dneve navzočnosti v Sloveniji se ne všteva dan odhoda iz Slovenije, dnevi, ko je oseba navzoča v Sloveniji samo zaradi tranzita skozi Slovenijo, in dnevi, ki jih oseba v celoti preživi izven Slovenije zaradi poslovne poti, počitnic ipd.

Osebe, ki prebivajo v kateri od sosednjih držav, kamor se vračajo, in ki prihajajo vsak dan v Slovenijo na delo ali zaradi zaposlitve ali dela, po kriteriju fizične navzočnosti ne veljajo za rezidente Slovenije.

5.1.3 Osebe, ki ne postanejo rezidenti Slovenije

V ZDoh-2 so določene osebe, ki ob izpolnjevanju statusnih pogojev veljajo za nerezidente Slovenije za davčne namene, tudi če izpolnjujejo pogoje, po katerih bi postale rezidenti Slovenije. Takšne osebe so torej v Sloveniji obdavčene od tistih dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji, in to v skladu z določbami ZDoh-2, če ni z mednarodno pogodbo drugače določeno.

Osebe z diplomatskim in konzularnim statusom v Sloveniji

Iz rezidentstva Slovenije so izključene osebe z diplomatskim in konzularnim statusom v Sloveniji v diplomatskem predstavništvu, na konzulatu ali v mednarodni misiji skupine tujih držav ali tuje države, skupaj z njihovimi zakonci in vzdrževanimi družinskimi člani, ki prebivajo s takšno osebo, če niso slovenski državljani (Zakon o dohodnini, 2006).

Funkcionarji, strokovnjaki ali uslužbenci mednarodnih organizacij

Iz rezidentstva so izključene osebe, ki bi postale rezidenti Slovenije samo zaradi opravljanja dela kot funkcionarji, strokovnjaki ali uslužbenci mednarodne organizacije, pod pogojem, da niso slovenski državljani. Kriterij za izključitev iz rezidentstva je v tem primeru dejstvo, da so navedene osebe zaposlene pri določenih mednarodnih organizacijah, ki se praviloma financirajo z mednarodnimi sredstvi, torej s sredstvi držav članic.

Izključitev iz rezidentstva ne velja za slovenske državljane. Prav tako ne zadeva osebe, ki drugače ni državljan Slovenije v času, preden je začela opravljati delo kot funkcionar, strokovnjak ali uslužbenec mednarodne organizacije (Zakon o dohodnini, 2006).

Uslužbenci tujih držav in uslužbenci nekaterih evropskih institucij

Uslužbenci tujih držav in uslužbenci v nekaterih evropskih institucijah, ki bi postali rezidenti Slovenije samo zaradi spodaj navedenih vrst zaposlitve, ne veljajo za rezidente Slovenije:

- osebe, zaposlene v diplomatskem predstavništvu, na konzulatu ali v mednarodni misiji tuje države v Sloveniji kot javni uslužbenci v tehnični ali administrativni funkciji brez diplomatskega ali konzularnega statusa, ki niso slovenski državljani;

- uslužbenci tuje države v Sloveniji v funkciji, ki ni diplomatska, konzularna ali mednarodna, pod pogojem, da ta tuja država na podlagi vzajemnosti podobnega uslužbenca Republike Slovenije nima za svojega rezidenta;
- uslužbenci v institucijah Evropskih skupnosti, v Evropski centralni banki, v Evropskem monetarnem institutu ali v Evropski investicijski banki v Sloveniji.

Celo ko takšne osebe dejansko prebivajo v Sloveniji, ne postanejo slovenski davčni rezidenti v času zaposlitve v Sloveniji (Zakon o dohodnini, 2006).

Tuji strokovnjaki s posebnim znanjem

Z namenom olajšanja zaposlovanja tujih strokovnjakov za dela, za katera ni dovolj ustreznega kadra v Sloveniji, lahko takšna oseba izpolni splošne pogoje in postane rezident Slovenije za davčne namene (npr. če ima običajno prebivališče v Sloveniji ali je navzoča v Sloveniji več kakor 183 dni). V skladu z navedeno določbo se takšna oseba obravnava kot nerezident Slovenije za davčne namene.

Do navedene ugodnosti je upravičen tuji strokovnjak. Tuji strokovnjak je tuja fizična oseba (tj. oseba, ki ni državljan Slovenije), ki:

- se na podlagi pogodbe o zaposlitvi zaposli pri delodajalcu v Sloveniji;
- ima posebno znanje, ki ga v Sloveniji ni ali ni dovolj;
- bo zaradi zaposlitve prebivala v Sloveniji;
- ima najmanj visokošolsko ali univerzitetno izobrazbo.

Glavni učinek te določbe je v tem, da tuji strokovnjak v Sloveniji ne bo obdavčen od svetovnega dohodka, temveč samo od dohodka z virom v Sloveniji. Navedena ugodnost je podvržena štirim pogojem; takšno obravnavanje se dovoljuje samo osebam:

- ki bodo prebivale v Sloveniji izključno zaradi zaposlitve kot tuji strokovnjaki s posebnim znanjem, ki ga v Sloveniji ni ali ni dovolj (ugodnejša davčna obravnava se torej zagotovi samo, ko je navzočnost takšnih oseb nepogrešljiva za ekonomski razvoj države);
- ki niso bile davčni rezidenti Slovenije v kateremkoli času petih let pred prihodom v Slovenijo;
- ki niso lastniki nepremičnine v Sloveniji;
- ki bodo prebivale v Sloveniji skupaj manj kakor 365 dni v dveh zaporednih davčnih letih (v tekočem in naslednjem davčnem letu).

Navedena izključitev iz rezidentstva se lahko uporabi le ob poprejšnji odobritvi davčnega organa, ki odloči o izpolnjevanju pogojev in o tem osebi izda pisno potrdilo⁹. Z drugimi besedami, dolžnost zavezanca (ali njegovega delodajalca) je, da si pri pristojnem davčnem uradu priskrbi pisno potrdilo, še preden začne uveljavljati navedeno ugodnost.

Če tuji strokovnjak, ki mu je priznana navedena ugodnost, prebiva v Sloveniji skupaj več kakor 365 dni v dveh zaporednih davčnih letih, velja za rezidenta Slovenije od trenutka, ko je prvič prišel v Slovenijo.

Navedena ugodnost se lahko prizna vsakemu tujemu strokovnjaku samo enkrat. To pomeni, da bi se rezidentski status tujega strokovnjaka, ki mu je bila v preteklosti že priznana navedena ugodnost in bi po nekem času ponovno prišel v Slovenijo in spet izpolnjeval našete pogoje za ugodnost, ugotavljal po splošnih pravilih (Zakon o dohodnini, 2006).

Osebe, ki prebivajo v Sloveniji izključno zaradi študija ali zdravljenja

Velja, da oseba v Sloveniji prebiva izključno zaradi študija, če pride v Slovenijo izključno zaradi študija in je v Sloveniji vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas. Učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas je oseba, katere primarna dejavnost v Sloveniji je študij. Dejstvo, da takšna oseba začasno ali občasno opravlja delo na podlagi napotnice pooblaščen organizacije, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, ne vpliva na njen davčni status, če je njena primarna dejavnost v Sloveniji študij.

Velja, da oseba v Sloveniji prebiva izključno zaradi zdravljenja, če pride v Slovenijo izključno zaradi zdravljenja in je na zdravljenju s celovito oskrbo v zdravstveni organizaciji v Sloveniji.

5.2 Rezidentski status v skladu z vzorčnim sporazumom OECD

Konvencija o izogibanju dvojnega obdavčevanja se uporablja za osebe, ki so rezidenti ene ali obeh držav pogodbenic, ki sta sklenili tak sporazum. Za rezidenta države pogodbenice se šteje oseba, ki je po zakonodaji te države dolžna plačevati davke zaradi različnih kriterijev. Izraz "rezident države pogodbenice" ne vključuje oseb, ki so dolžne plačevati davke v državi samo v zvezi z dohodki iz virov v tej državi ali premoženja v njej (na primer v nekaterih državah so to primeri tujega osebja pri diplomatskih predstavništvih in

---

⁹ Vlogo za pridobitev potrdila zavezanec vloži s predložitvijo obrazca "Ugotovitev rezidentskega statusa po 4. točki prvega odstavka 7. člena ZDoh-2" (obrazec se nahaja v Prilogi 3 tega dokumenta). Obrazec mora pred predložitvijo potrditi na Centralni službi Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije. K obrazcu priloži izpolnjen vprašalnik "Ugotovitev rezidentskega statusa (prihod v Republiko Slovenijo)", ki se nahaja v Prilogi 4 tega dokumenta.

konzulatih v teh državah, ki se štejejo za rezidente države pošiljateljice) (Ključanin, 2004, str. 80–81).

Status rezidenta posamezne osebe se določa upoštevaje določbe in pogoje v notranji zakonodaji vsake države pogodbenice. V primeru, ko se posameznik v skladu z notranjo zakonodajo držav pogodbenic šteje za rezidenta obeh držav¹⁰, se njegov status določi z upoštevanjem prelomnih pravil za dvojne rezidente (angl. Tie-breaker rules):

- a) posameznik se šteje samo za rezidenta države, v kateri ima na razpolago stalno prebivališče; če pa ima stalno prebivališče na razpolago v obeh državah, se šteje samo za rezidenta države, s katero ima tesnejše osebne ali ekonomske odnose (središče življenjskih interesov);
- b) če ni mogoče opredeliti države, v kateri ima središče življenjskih interesov, ali če nima v nobeni od držav na razpolago stalnega prebivališča, se šteje samo za rezidenta države, v kateri ima običajno bivališče;
- c) če ima običajno bivališče v obeh državah ali v nobeni od njiju, se šteje samo za rezidenta države, katere državljan je;
- d) če je državljan obeh držav ali nobene od njiju, pristojna organa držav pogodbenic vprašanje rešita s skupnim dogovorom.

Pravila, navedena v zgornjih točkah, se v konkretnih primerih uporabljajo zaporedno. Dejstva, na katera se navedena pravila nanašajo, so tista, ki obstajajo v obdobju dvojnega rezidentstva osebe, ki je lahko tudi krajše od davčnega leta.

Prednost ima torej najprej država pogodbenica, v kateri ima posameznik stalni dom (ang. Permanent home). V skladu s komentarjem k Vzorčni konvenciji OECD je dom stalen, če je posamezniku namenjen za stalno, torej ne pod pogoji, iz katerih je razvidno, da je namenjen za kratkoročno bivanje. Za dom šteje kakršnakoli oblika doma (stanovanjska hiša ali stanovanje, ne glede na to, ali je v lasti posameznika ali v najemu, ali najeta

---

¹⁰ Na primer posameznik, ki ima v Sloveniji stalno prebivališče (v skladu z veljavnim ZDoh-2 se torej šteje za rezidenta Slovenije) in že dobro leto živi in dela v tuji državi, kjer se za rezidenta šteje tudi posameznik, ki biva v državi več kot 183 dni.

opremljena soba)¹¹ (OECD Model Tax Convention on Income and on Capital condensed version – 2005, 2005, str. 80).

Ko ima posameznik stalni dom na razpolago v obeh državah pogodbenicah, se daje prednost državi, s katero ima tesnejše osebne in ekonomske odnose (državi, v kateri je središče njegovih življenjskih interesov). Ko posameznik nima stalnega doma na razpolago v nobeni od držav pogodbenic oziroma ko se ne more določiti država, v kateri ima posameznik središče življenjskih interesov, se posameznik šteje najprej za rezidenta države, v kateri ima običajno bivališče. Če ima posameznik običajno bivališče v obeh državah pogodbenicah oziroma če ga nima v nobeni od njiju, pa se šteje za rezidenta tiste države pogodbenice, katere državljan je. Če je tak posameznik državljani obeh držav pogodbenic ali nobene od njiju, pristojna organa držav pogodbenic njegovo rezidentstvo določita s skupnim dogovorom.

Pri določanju rezidentstva posameznika glede na to, s katero državo pogodbenico ima tesnejše osebne in ekonomske odnose (središče življenjskih interesov), se upoštevajo različna dejstva. Nekatero države v praksi pripisujejo prednost tesnejšim osebnim odnosom z državo, druge pa ekonomskim. Po komentarju drugega odstavka 4. člena Vzorčne konvencije OECD in Vzorčne konvencije OZN je treba v tem primeru upoštevati posameznikove družinske in družbene povezave (kje se nahaja njegova družina, v kateri državi se posameznik bolj družbeno udejstvuje), njegove poklicne, politične, kulturne ali druge dejavnosti ipd. Gre torej za posameznikov način življenja. Vse okoliščine posameznega primera je treba proučiti kot celoto in posebno pozornost nameniti osebnemu obnašanju posameznika. Tako lahko na primer v primeru, ko posameznik, ki ima dom v eni državi in v drugi državi pridobi še enega, ne da bi se odpovedal prvemu, dejstvo, da je ohranil prvi dom v okolju, kjer je stalno živel, delal in kjer se nahaja njegova družina in premoženje, skupaj z drugimi okoliščinami primera nakazuje na to, da je tak posameznik zadržal središče svojih življenjskih interesov v prvi državi.

Pri določanju rezidentstva posameznika, ki ima stalni dom na razpolago v obeh državah pogodbenicah in za katerega ni možno ugotoviti, s katero od držav ima tesnejše osebne in ekonomske odnose (v kateri državi je središče njegovih življenjskih interesov), se upošteva dejstvo, kje ima posameznik običajno bivališče. Pomembno je torej, v kateri državi posameznik pogosteje biva, ne glede na to, kje v državi biva (v svojem domu, hotelu ali kje drugje). Dejstvo, kje ima posameznik običajno bivališče, se upošteva tudi pri določanju rezidentstva posameznika, ki nima stalnega doma na razpolago v nobeni od držav

---

¹¹ Iz navedenega je razvidno, da "stalnega prebivališča oziroma stalnega doma" ne gre avtomatično v vseh primerih enačiti s kategorijo registriranega "stalnega prebivališča" po slovenski zakonodaji. Medtem ko ima v večini primerov posameznik, ki ima v Sloveniji registrirano "stalno prebivališče", v Sloveniji tudi stalni dom, kot je opredeljeno v drugem odstavku 4. člena konvencije, pa so izjemoma možni tudi primeri, ko je iz dejstev in okoliščin razvidno, da ima posameznik stalni dom drugje. To pomeni, da je v primerih, ko je posameznik rezident dveh držav pogodbenic v skladu z njuno notranjo zakonodajo in se določa rezidentstvo samo v eni državi, treba na podlagi dejstev in okoliščin posameznega primera presojeti, v kateri državi pogodbenici je pogoj "stalnega prebivališča oziroma stalnega doma" res izpolnjen.

pogodbenic. Tudi v tem primeru je treba upoštevati vsa posameznikova bivanja v eni ali drugi državi, ne glede na razlog zanje (Ključanin, 2004, str. 84–87).

5.3 Ugotovitev rezidentskega statusa

Posameznik, ki želi formalno urediti svoj rezidentski status (vpis spremembe v davčni register) ali pridobiti mnenje davčnega organa o svojem rezidentskem statusu, pri pristojnem davčnem uradu vloži vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa, h kateri priloži izpolnjen vprašalnik "Ugotovitev rezidentskega statusa (odhod iz Republike Slovenije)" ali vprašalnik "Ugotovitev rezidentskega statusa (prihod v Republiko Slovenijo)". Davčni organ odloči o statusu zavezanca, ki je vložil vlogo, in ga o tem obvesti. Sprememba statusa zavezanca se označi v davčnem registru. Posameznik mora izplačevalce dohodkov v Sloveniji obvestiti o ugotovljenem davčnem statusu in jim predložiti ustrezno obvestilo davčnega organa.

Rezidentstvo se določa za vsako davčno leto posebej in neodvisno. Dejstvo, da je posameznik rezident v enem davčnem letu, ne pomeni avtomatično, da je bil rezident tudi v preteklih oziroma da bo rezident tudi v prihodnjih davčnih letih. To pa ne pomeni, da mora posameznik, ki postane rezident Slovenije na primer sredi davčnega leta, predložiti novo vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa za vsako naslednje leto posebej, če se dejstva in okoliščine, ki vplivajo na njegov status, ne spremenijo (Rezidentski status po Zakonu o dohodnini, 2005)

6 DAVČNI VIDIK OPRAVLJANJA DELA V TUJINI Z VIDIKA ZDOH-2

Pri dohodnini se upošteva princip rezidentstva, kar pomeni, da je rezident Slovenije zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir izven Slovenije (tj. od svetovnega dohodka), medtem ko je nerezident zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji (Poznič, 2006, str. 34).

Glede na zgoraj navedeno je torej določitev rezidentskega statusa velikega pomena pri ugotavljanju davčne obveznosti posameznika. Zaradi tega je določanje rezidentskega statusa namenjeno celotno prejšnje poglavje. V nekaterih primerih je namreč status posameznika lahko zelo vprašljiv, s tem pa se lahko njegova davčna obremenitev spreminja.

6.1 Predmet obdavčitve

Z dohodnino so obdavčeni dohodki fizične osebe, ki so bili pridobljeni oziroma doseženi v davčnem letu, ki je enak koledarskemu letu. Za dohodek se po ZDoh-2 šteje vsako izplačilo oziroma prejem dohodka, ne glede na obliko, v kateri je izplačan oziroma prejet. Dohodek je pridobljen oziroma dosežen v davčnem letu, v katerem je prejet. Šteje se, da je dohodek prejet, ko je izplačan ali kako drugače dan na razpolago fizični osebi.

Dohodek iz zaposlitve, za katerega lahko določimo vir v Sloveniji, je torej obdavčen z dohodnino v Sloveniji. Dohodek iz zaposlitve ima vir v Sloveniji, če se zaposlitev izvaja v Sloveniji. Kadar je dohodek izplačal rezident ali poslovna enota nerezidenta v Sloveniji, ima dohodek iz zaposlitve vir v Sloveniji, če se v skladu ZDoh-2 oziroma Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb šteje za odbitno postavko pri izračunu davčne osnove rezidenta ali poslovne enote nerezidenta¹² iz virov dohodka znotraj Slovenije ali bi bil odbitna postavka, če bi bil rezident ali poslovna enota nerezidenta zavezanec oziroma ne bi bil oproščen dohodnina ali davka od dohodkov pravnih oseb.

Kadar pravna oseba s sedežem v Sloveniji svojim zaposlenim, ki so napoteni na delo v tujino, izplačuje dohodke iz zaposlitve na podlagi delovnega razmerja, sklenjenega v Sloveniji, je to v skladu s prej navedeno določbo dohodek iz zaposlitve, ki ima vir v Sloveniji (Zakon o dohodnini, 2006).

6.2 Dohodek iz zaposlitve

Za dohodek iz zaposlitve se šteje dohodek, prejet na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve. Za zaposlitev se šteje vsako odvisno pogodbeno razmerje, v katerega vstopa fizična oseba pri opravljanju fizičnega ali intelektualnega dela, vključno z opravljanjem storitev in ustvarjanjem ali izvedbo avtorskega dela, ne glede na čas trajanja. Za odvisno pogodbeno razmerje se šteje delovno razmerje in vsako drugo pogodbeno razmerje, ki glede nadzora in navodil v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, načina opravljanja dela ali storitev, plačila za opravljeno delo ali storitev, zagotavljanja sredstev in pogojev za opravljanje dela ali storitev in drugih pravic ter odgovornosti fizične osebe in delodajalca kaže na odvisno pogodbeno razmerje med delodajalcem in fizično osebo.

Za zaposlitev se šteje tudi opravljanje dela oziroma storitev prokuristov in direktorjev ter opravljanje funkcije na podlagi imenovanja ali izvolitve v državni ali drug organ (Zakon o dohodnini, 2006).

---

¹² Za poslovno enoto nerezidenta se po ZDoh-2 šteje poslovna enota nerezidenta, določena z zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb.

Dohodek iz zaposlitve vključuje vsako izplačilo in boniteto, ki sta povezana z zaposlitvijo. Dohodek iz zaposlitve je dohodek iz delovnega razmerja in dohodek iz drugega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi.

6.2.1 Dohodek iz delovnega razmerja

Dohodek iz delovnega razmerja vključuje zlasti plačo, nadomestilo plače in vsako drugo plačilo za opravljeno delo, ki vključuje tudi provizije, regres za letni dopust, jubilejno nagrado, odpravnino, solidarnostno pomoč, povračilo stroškov v zvezi z delom, boniteto in drugo. Za dohodek iz delovnega razmerja se štejejo tudi dohodki, prejeti za vodenje ali vodenje in nadzor poslovnega subjekta, ki je pravna oseba na podlagi poslovnega razmerja, dohodki, ki izhajajo iz avtorskega dela, ustvarjenega iz delovnega razmerja, iz izvedb avtorskih ali folklornih del iz delovnega razmerja, in dohodki, ki izhajajo iz inovacij, ustvarjenih v delovnem razmerju, ne glede na obliko pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov, pokojnine itd.

6.2.2 Dohodek iz drugega pogodbenega razmerja

Dohodek iz drugega pogodbenega razmerja vključuje vsak posamezni dohodek za opravljeno delo ali storitev. Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja šteje tudi dohodek, prejet za stvaritev avtorskega dela, in dohodek za izvedbo avtorskega ali folklornega dela, ne glede na vrsto pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov (Zakon o dohodnini, 2006).

6.3 Davčna osnova

Do davčne osnove dohodnine pridemo tako, da od posameznih vrst dohodkov (tj. "dohodkov, ki so predmet davčne obravnave") odštejemo priznane stroške ter standardne in nestandardne olajšave. Zakon natančno našteva, kaj je razumljeno pod izrazom "dohodki, ki so predmet davčne obravnave" in kaj so priznani stroški (Čok, 2006, str. 18).

Davčna osnova od dohodka iz delovnega razmerja je dohodek iz delovnega razmerja, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delojemalec.

Davčna osnova od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja je vsak posamezni dohodek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 % dohodka. Poleg normiranih stroškov je mogoče uveljavljati tudi dejanske stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, in sicer se priznajo na podlagi dokazil pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada Slovenije v Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo.

V davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja se javnemu uslužbencu in funkcionarju, napotenemu na delo v tujino, po zakonu, ki ureja razmerja plač v javnem sektorju, všteto samo tisti dohodki oziroma deli dohodka iz delovnega razmerja, ki po vsebini in obsegu ustrezajo dohodkom iz delovnega razmerja in ki bi jih prejemal za enaka dela v Sloveniji.

V davčno osnovo od dohodka, ki ga zavezanec doseže v zvezi z zaposlitvijo na trgovski ladji dolge plovbe, ki pluje po odprtem morju, če je po pogodbi o zaposlitvi določeno, da je na ladjo vkrcan najmanj za dobo pet mesecev ali je zaradi take zaposlitve odsoten iz Slovenije vsaj šest mesecev v davčnem letu, se všteta 50 % dohodka (Zakon o dohodnini, 2006).

6.4 Stopnje dohodnine

Stopnje dohodnine za davčno leto 2007 so:

Tabela 3: Stopnje dohodnine za davčno leto 2007

Če znaša neto letna davčna osnova v EUR		Znaša dohodnina v EUR	
Nad	Do		
	6.800	16 %	
6.800	13.600	1.088 + 27 % nad	6.800
13.600		2.924 + 41 % nad	13.600

Vir: Zakon o dohodnini, 2006.

Zneski neto letnih davčnih osnov se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom prejšnjega leta; temu ustrezno se izračunajo zneski dohodnine.

6.5 Davčne olajšave

6.5.1 Splošna olajšava

Vsakemu rezidentu se v letu 2007 prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 2.800 EUR letno pod pogojem, da drug rezident za njega ne uveljavlja posebne davčne olajšave za vzdrževanega družinskega člana.

6.5.2 Posebna olajšava

Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove, ki znaša 2.066 EUR letno za prvega vzdrževanega otroka in za vsakega drugega

vzdrževanega družinskega člana. Za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka se olajšava poveča, in sicer za drugega vzdrževanega otroka za 180 EUR, za tretjega vzdrževanega otroka za 1.680 EUR, za četrtega vzdrževanega otroka za 3.180 EUR, za petega vzdrževanega otroka za 4.680 EUR ter za šestega in vse nadaljnje vzdrževane otroke za 1.500 EUR glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.¹³

Olajšava za vzdrževane družinske člane se lahko upošteva pri izračunu akontacije dohodnine od dohodkov iz zaposlitve. Glavni delodajalec pri izračunu akontacije dohodnine upošteva olajšavo za vzdrževane družinske člane na podlagi obvestila davčnega zavezanca.

6.5.3 Olajšave za rezidente držav članic EU

Fizična oseba, ki je rezident države članice EU in v Sloveniji dosega dohodke iz zaposlitve, dohodke iz opravljanja dejavnosti ali dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki so obdavčeni v Sloveniji, lahko uveljavlja splošno olajšavo in posebno olajšavo, če z dokazili dokaže, da znašajo prej navedeni dohodki, doseženi v Sloveniji, najmanj 90 % njegovega celotnega obdavčljivega dohodka v davčnem letu (Zakon o dohodnini, 2006).

6.6 Akontacija dohodnine

Rezidenti Slovenije morajo praviloma že med davčnim oziroma koledarskim letom plačevati akontacijo dohodnine od dohodkov, določenih z ZDoh-2, bodisi kot davčni odtegljaj bodisi kot davek, odmerjen z odločbo na podlagi napovedi (Poznič, 2006, str. 36).

Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve se izračuna in plača od davčne osnove. Od dohodka iz delovnega razmerja, doseženega pri delodajalcu, pri katerem zavezanec dosega pretežni del dohodka iz delovnega razmerja (glavni delodajalec), se akontacija dohodnine izračuna tako, da se za posamični dohodek uporabi stopnje dohodnine in lestvica, preračunana na eno dvanajstino leta. Prav tako se pri izračunu akontacije dohodnine pri teh dohodkih upošteva ena dvanajstina zneska splošne, osebne in posebne olajšave. Akontacija dohodnine od dohodkov, doseženih pri delodajalcu, ki ni glavni delodajalec, znaša 25 % davčne osnove.

Akontacijo dohodnine od dohodka iz zaposlitve izračuna plačnik davka kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja. Davčni odtegljaj je akontacija dohodnine, ki jo

---

¹³ Znesek osebne olajšave in posebne olajšave se enkrat letno uskladi s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec november tekočega leta v primerjavi z mesecem novembrom prejšnjega leta.

je dolžan izračunati, odtegniti in plačati plačnik davka¹⁴ za davčnega zavezanca od dohodkov, od katerih se v skladu z ZDoh-2 in ZDavP-2 plačuje akontacija dohodnine z davčnim odtegljajem. Plačnik davka mora davčni odtegljaj izračunati, odtegniti in plačati na dan izplačila dohodkov iz zaposlitve.

Če dohodek iz zaposlitve izplača oseba, ki ni plačnik davka, akontacijo dohodnine od dohodka iz zaposlitve ugotovi davčni organ na podlagi napovedi davčnega zavezanca¹⁵. Davčni zavezanec predloži pristojnemu davčnemu organu napoved za odmero akontacije dohodnine od odhodka iz zaposlitve do desetega dne v mesecu za pretekli mesec.

Davčni organ izda odločbo o višini akontacije dohodnine v 15 dneh od vložitve napovedi, akontacija dohodnine mora biti plačana v tridesetih dneh po vročitvi odločbe davčnemu zavezancu.

6.7 Odmera dohodnine na letni ravni

Napoved za dohodnino mora vložiti davčni zavezanec rezident, lahko pa jo vloži tudi davčni zavezanec nerezident, ki je rezident države članice EU in ki v skladu z ZDoh-2 uveljavlja olajšave za rezidente držav članic EU.

Pravna oseba, ki je hkrati plačnik davka (delodajalec – rezident Slovenije), mora davčnemu organu dostaviti podatke, potrebne za pobiranje dohodnine, za določanje davčne osnove in za uveljavljanje davčnih olajšav ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov. Na podlagi prejetih kontrolnih podatkov davčni organ posreduje davčnemu zavezancu predizpolnjeno napoved za odmero dohodnine za leto 2006. Davčni zavezanec v predizpolnjeno napoved vpiše manjkajoče podatke oziroma vpisane podatke popravi ter jo podpisano vrne davčnemu organu najpozneje do 30. aprila 2007. V primeru, da davčni zavezanec ni prejel predizpolnjene dohodninske napovedi do 31. marca 2007 in je dolžan vložiti dohodninsko napoved, sam izpolni dohodninsko napoved za leto 2006 in jo do 30. aprila 2007 predloži davčnemu organu (Zakon o davčnem postopku, 2006).

Če davčni zavezanec preneha biti rezident, mora za obdobje davčnega leta, v katerem je bil rezident, vložiti napoved najpozneje do odhoda iz Slovenije.

Odmera in poračun dohodnine se za posamezno davčno leto opravita po preteku leta z odločbo davčnega organa. Odločba o odmeri dohodnine mora biti izdana do 31. oktobra za preteklo leto. Od dohodnine, odmerjene zavezancu za posamezno davčno leto od

---

¹⁴ Plačnik davka je pravna oseba, združenje oseb, ki je brez pravne osebnosti, ter fizična oseba, ki opravlja dejavnost, ki izplača dohodek, od katerega se izračunava, odteguje in plačuje davčni odtegljaj. Šteje se, da je oseba dohodek izplačala, če jo dohodek bremeni (Zakon o davčnem postopku, 2006).

¹⁵ Tudi za dohodke, prejete iz tujine, morajo rezidenti praviloma že med letom vlagati napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve.

dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, se odšteje med letom plačana dohodnina od teh dohodkov (Zakon o dohodnini, 2006).

7 DVOJNA OBDAVČITEV IN ODPRAVA DVOJNEGA OBDAVČEVANJA

Dvojna obdavčitev dohodka pomeni, da je nek dohodek oziroma premoženje obdavčeno več kot enkrat. Ločimo ekonomsko in pravno dvojno obdavčitev.

Ekonomsko dvojna obdavčitev nastane, ko je isti dohodek obdavčen pri več osebah. Pojavlja se lahko v mednarodni povezavi (na primer ko je nek dohodek oziroma premoženje obdavčeno pri matični družbi – nerezidentu in pri hčerinski družbi – rezidentu) in tudi v domači povezavi (na primer ko je dobiček obdavčen na ravni družbe z davkom od dohodkov pravnih oseb; ko pa družba razdeli dobiček, je ta obdavčen še pri posamezniku z dohodnino).

Tudi do pravne dvojne obdavčitve lahko pride v mednarodni in domači povezavi. Pravna dvojna obdavčitev nastane, ko je nek dohodek oziroma premoženje večkrat obdavčeno.

Medtem ko je domača pravna dvojna obdavčitev ponavadi posledica namerne davčne politike določene države, pa do mednarodne pravne dvojne obdavčitve običajno pride nenamerno¹⁶. Taka obdavčitev ni cilj davčnih politik različnih držav, temveč je posledica dejstva, da države same določajo svojo davčno jurisdikcijo, zaradi česar se le-te med seboj pokrivajo (Ključanin, 2004, str. 13).

Primer tako nastale dvojne obdavčitve je obdavčevanje dohodkov po načelu svetovnega dohodka za rezidente in obdavčevanje po načelu vira dohodka za nerezidente. To pomeni, da je v državi rezidentstva obdavčen ves dohodek, ki ga je posameznik dosegel v državi rezidentstva, in tudi ves dohodek, ki ga je posameznik dosegel v drugih državah. Po drugi strani je dohodek, ki ga je rezident dosegel v drugih državah (v državah, v katerih ni rezident), obdavčen po načelu vira dohodka.

Mednarodna pravna dvojna obdavčitev lahko nastane v treh primerih:

- ko dve državi (ali več) štejeta neko osebo za svojega rezidenta in jo obdavčujeta od svetovnega dohodka ali premoženja (*dvojno rezidentstvo*);

---

¹⁶ Ustavno sodišče Republike Slovenije je pred časom odločilo, da se posamezni subjekti oziroma objekti obdavčevanja med seboj ne izključujejo in so v okviru enotnega davčnega sistema lahko večkratno obdavčeni (Odločba št. U-I-9/98 z dne 14. 4. 1998 – Uradni list RS, št. 39/98, in Od/US VII, 74). Navedeno pomeni, da je obstoj pravne ali ekonomske obdavčitve v domači davčni zakonodaji dopusten. O tem, ali bo dvojna obdavčitev tudi dejansko obstajala, torej odloča zakonodajalec.

- ko rezident ene države dosega dohodek ali ima premoženje v drugi državi in obe državi obdavčujeta tak dohodek ali premoženje (prva država zato, ker obdavčuje svetovni dohodek ali premoženje rezidenta, druga pa zato, ker obdavčuje dohodek ali premoženje z virom v tej državi) (*dvojna davčna obveznost*);
- ko se zaradi prekrivanja pravil vira različnih držav določeni dohodek ali premoženje iste osebe obdavčuje v več državah (na primer, ko ima rezident ene države v drugi državi stalno poslovno enoto, ki dosega dohodke, ali ima premoženje v tretji državi) (*dvojni vir*) (Ključanin, 2004, str. 14).

Dvojna obdavčitev se lahko odpravi na tri načine, in sicer enostransko (unilateralno), dvostransko (bilateralno) ali večstransko (multilateralno). Vsak od navedenih načinov je podrobneje opisan v nadaljevanju.

7.1 Enostranska odprava dvojnega obdavčevanja

Država, ki z enostranskimi ukrepi v domači zakonodaji preprečuje nastanek dvojne obdavčitve, se v primeru, ko gre za primer mednarodne dvojne obdavčitve in druga država njenim rezidentom ne zagotavlja podobne ugodne obravnave, enostransko odpoveduje javnofinančnim prihodkom domačega proračuna v dobro proračuna druge države. Zaradi navedenega je nastanek mednarodne dvojne obdavčitve primerneje preprečevati s sklepanjem konvencij, saj pride v tem primeru do veljave recipročnosti, razen če se oceni, da bi bile pozitivne posledice na obseg pretoka blaga, storitev, kapitala in ljudi v državi tolikšne, da bi opravičevale sprejetje enostranskih ukrepov (Ključanin, 2004, str. 15).

7.1.1 Metoda odbitka

ZDoh-2 kot metodo enostranske odprave dvojne obdavčitve določa metodo navadnega odbitka, ZDavP-2 pa določa izvajanje te metode. Na podlagi metode navadnega odbitka lahko rezident od odmerjene dohodnine odšteje znesek dohodnine, ki je bil že plačan v drugi državi na podlagi vira dohodka in se všteva v njegovo osnovo za dohodnino.

Odbitek od tujih dohodkov ne sme preseči nižjega od:

- zneska dohodnine od tujih dohodkov, ki je bil dokončen in dejansko plačan, ali
- zneska dohodnine, ki bi ga bilo treba plačati po ZDoh-2 od tujih dohodkov, če odbitek ne bi bil možen (Zakon o dohodnini, 2006).

Bistvo navadnega odbitka je torej, da se kot odbitek od dohodnine prizna največ znesek dohodnine, ki odpade na dohodek, za katerega se prizna odbitek, tj. največ toliko, kot je

dohodnina od tega dohodka po domačem zakonu (tako imenovani "najvišji odbitek"). Ta najvišji odbitek se lahko izračuna tako, da se:

- uporabi davčno stopnjo, ki velja za celotni dohodek, na dohodek, za katerega se odobri dobropis, ali
- celotni davek, ki odpade na celotni dohodek, razdeli v razmerju med dohodki, za katere naj se odobri dobropis, in celotnim dohodkom.

Če ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka z drugo državo, se za dokončen tuji davek na dohodke iz te države šteje znesek tujega davka po stopnji, določeni v mednarodni pogodbi. Če je dejansko plačana dohodnina večja od zneska, ki bi se moral plačati po nacionalni zakonodaji, se razlika ne more uveljavljati kot odbitek v naslednjih ali preteklih davčnih obdobjih.

Davčni zavezanec, ki je rezident, lahko v skladu z 273. členom ZDavP-2 uveljavlja odbitek ustreznega zneska plačanega davka v tujini od dohodkov, ki so vključeni v osnovo za dohodnino v Sloveniji, v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine oziroma napovedi za odmero dohodnine. Kadar davčni zavezanec v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine oziroma v napovedi za odmero dohodnine uveljavlja odbitek davka, plačanega v tujini, so sestavni del ugovora oziroma napovedi tudi ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Slovenije, zlasti s strani davčnega organa tuje države izdana potrdila o znesku davka, plačanega v tujini, o osnovi za plačilo davka ter o tem, da je znesek davka v tujini dokončen in dejansko plačan (Gutman, 2006, str. 14). Če davčni zavezanec rezident v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine ne uveljavlja odbitka davka, plačanega v tujini, mu davčni organ odmeri dohodnino, ne da bi upošteval odbitek davka, plačanega v tujini. Zoper to odločbo ima davčni zavezanec pravico do pritožbe.

Če davčni zavezanec v času oddajanja napovedi za odmero dohodnine še ne razpolaga z ustreznimi dokazili, izda davčni organ začasno davčno odločbo, ki se po predložitvi vseh potrebnih dokazil razveljavi in nadomesti z glavno odločbo. Davčni zavezanec mora predložiti ustrezna dokazila v roku petih let po letu, za katerega je uveljavljal odbitek davka, plačanega v tujini. V nasprotnem primeru se začasna odločba šteje za glavno odločbo.

Na podlagi 290. člena ZDavP-2 lahko davčni zavezanec za prejeti dohodek iz delovnega razmerja ali pokojnino uveljavlja odbitek davka, ki ga je plačal v tujini, že v napovedih za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve. Odbitek davka lahko zavezanec uveljavlja s potrdilom tujega davčnega organa o davčni obveznosti izven Slovenije.

V 141. členu ZDoh-2 je določen t. i. polni odbitek. Rezident lahko ne glede na določbe ZDoh-2, ki omejujejo velikost odbitka, od dohodnine odšteje znesek ustreznega (dejanskega) dela dohodnine, ki ga je plačal v državi vira. Priznanje polnega odbitka

dohodnine, plačane v tujini, velja rezidentu, ki je obdavčen v drugi državi članici EU po 1. juliju 2005, za dohodnino, obračunano od dohodka od prihrankov, ki ga določa Direktiva Sveta 2003/48/ES z dne 3. junija 2003 o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti. Kadar znesek plačane dohodnine v drugi državi članici presega dohodnino, odmerjeno po ZDoh-2, se razlika rezidentu povrne (Gutman, 2006, str. 14).

7.1.2 Metoda oprostitve

V skladu z metodo oprostitve dohodek iz tujine preprosto ni predmet domačega obdavčevanja. V resnici se ta metoda aplicira tako, da se izračuna davčna obveznost za dohodke iz vseh virov (vključno z dohodki iz tujine); izračunani davek se zniža za delež dohodka iz tujine v celotnem dohodku (Stanovnik, 2004, str. 168).

V ZDoh-2 metoda oprostitve ni vključena, lahko pa jo najdemo v številnih mednarodnih pogodbah, ki jih je sklenila Slovenija. ZDavP-2 v 274. členu določa, da če je z mednarodno pogodbo določena oprostitvev za dohodke rezidenta, davčni zavezanec oprostitvev uveljavlja v napovedi za odmero dohodnine. V ZDoh-2 je uvedena le oprostitvev s pridržkom progresije v 110. členu, ki določa, da se dohodek rezidenta, od katerega se skladno z določbami mednarodne pogodbe v Sloveniji ne plačuje dohodnina, upošteva pri izračunu višine dohodnine od preostalega obdavčljivega dohodka takega rezidenta, če je tako določeno z mednarodno pogodbo (Gutman, 2006, str. 15).

7.2 Dvostranska odprava dvojne obdavčitve¹⁷

Danes obstajata v svetu dva splošno sprejeta modela konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja; to sta Vzorčna konvencija Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) in Vzorčna konvencija Organizacije združenih narodov (OZN), vendar vedno več držav pri pripravi izhodišč za pogajanja uporablja Vzorčno konvencijo OECD. Tudi Slovenija uporablja pri pogajanjih osnutek konvencije, ki temelji na Vzorčni konvenciji OECD, medtem ko številne veljavne konvencije, ki jih je sklenila SFRJ (bivša Republika Jugoslavija) in jih je Slovenija nasledila, temeljijo na določbah Vzorčne konvencije OZN (Poznič, 2006, str. 15).

---

¹⁷ Vprašanje mednarodne dvojne obdavčitve je bilo prvič izpostavljeno v okviru Lige narodov v začetku dvajsetih let prejšnjega stoletja. Kot rezultat številnih razprav so v Ligi narodov leta 1928 sprejeli štiri vzorčne bilateralne davčne konvencije (o preprečevanju dvojnega obdavčevanja pri direktnih davkih, o davku na dediščine, o upravni pomoči v davčnih zadevah ter o sodni pomoči pri pobiranju davkov). Leta 1943 so bile nekatere med njimi nadomeščene s tremi novimi vzorčnimi konvencijami (o preprečevanju dvojnega obdavčevanja dohodka, o preprečevanju dvojnega obdavčevanja dediščin ter o recipročni upravni pomoči pri odmeri in pobiranju direktnih davkov). Naslednja vzorčna bilateralna konvencija je bila v okviru Lige narodov sprejeta leta 1946 (nanašala se je na preprečevanje dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja). S problematiko mednarodne dvojne obdavčitve sta se kasneje začeli ukvarjati tudi Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) ter Organizacija združenih narodov (OZN).

7.2.1 Mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja

Ko se zaposlitev izvaja v tujini in je s posamezno državo sklenjena mednarodna pogodba, je treba upoštevati tudi določbe te pogodbe glede dodelitve pravice do obdavčitve dohodka iz zaposlitve posamezni državi pogodbenici in določbe glede ustrezne metode za odpravo dvojnega obdavčevanja.

Kako se na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja določa rezidentski status, je podrobno opisano v poglavju 5.2. Določitev rezidentskega statusa posameznika je namreč prva stopnja določanja davčne obveznosti posameznika. Na podlagi rezidentstva se namreč določi tudi, katera izmed držav pogodbenic bo imela pravico do obdavčevanja.

Določbe mednarodnih konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja odpravljajo dvojno obdavčitev, ki nastane v mednarodni povezavi. Praviloma odpravljajo le pravno dvojno obdavčitev, ekonomsko dvojno obdavčitev pa le izjemoma. Pri tem se določbe mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila neka država, upoštevajo prednostno pred domačo zakonodajo, saj lahko le tako preprečijo dvojno obdavčevanje. Tako je davčni zavezanec zavezan za plačilo davka le, če ta obveznost obstaja v domači zakonodaji in ni omejena oziroma spremenjena z mednarodno pogodbo.

Mednarodno pravno dvojno obdavčitev se v konvencijah o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja odpravlja z razporejanjem ali omejevanjem pravic obdavčevanja držav pogodbenic. Po določbah konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja se posamezen dohodek ali premoženje:

- lahko obdavči v državi vira brez omejitev;
- lahko obdavči v državi vira z omejitvijo;
- ne more obdavčiti v državi vira, temveč se obdavčuje samo v državi rezidentstva davčnega zavezanca.

Mednarodne pravne dvojne obdavčitve ni, kadar ima država rezidentstva po določbah konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja izključno pravico obdavčevanja dohodka ali premoženja. Mednarodna pravna dvojna obdavčitev torej lahko nastane samo v primeru, ko ima država vira omejeno ali neomejeno pravico obdavčevanja dohodka ali premoženja, ki je – v skladu s konvencijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja in z domačo zakonodajo – obdavčljivo tudi v državi rezidentstva davčnega zavezanca. V takem primeru je država rezidentstva davčnega zavezanca dolžna odpraviti ali omiliti posledice take dvojne obdavčitve z ustrezno metodo (Ključanin, 2004, str. 15).

7.2.2 Obdavčitev posameznih vrst dohodkov

V nadaljevanju je predstavljen povzetek določanja pravice do obdavčitve za posamezne vrste dohodkov v skladu z Vzorčno konvencijo OECD.

Dohodek iz zaposlitve (15. člen Vzorčne konvencije)

Člen 15 se nanaša na obdavčitev plač, mezd in drugih podobnih prejemkov. Po komentarju Vzorčne konvencije OECD pojem "plače, mezde, drugi podobni prejemki" vključuje tudi druge prejemke, prejete v naravi, ki so posamezniku plačani za storitve, ki jih je opravil za državo, njeno politično enoto ali lokalno oblast, na primer uporaba stanovanja ali avtomobila, plačilo zdravstvenega ali življenjskega zavarovanja ali klubske članarine.

Dohodek iz zaposlitve se na podlagi Vzorčne konvencije obdavči v državi rezidentstva, razen če se zaposlitev izvaja v drugi državi pogodbenici. Ko se zaposlitev izvaja v drugi državi pogodbenici, se lahko dohodek obdavči v državi, kjer se zaposlitev dejansko izvaja. Po komentarju Vzorčne konvencije OECD se za kraj izvajanja zaposlitve šteje fizična navzočnost zaposlenega.

Če so izpolnjeni določeni pogoji, država, kjer se zaposlitev izvaja, ne more obdavčiti dohodka iz zaposlitve. Ti pogoji so:

- prejemnik je navzoč v drugi državi v obdobju ali obdobjih, ki ne presegajo skupno 183 dni v kateremkoli obdobju 12 mesecev, ki se začne ali konča v zadevnem davčnem letu,
- prejemek plača delodajalec, ki ni rezident druge države, ali se plača v njegovem imenu in
- prejemka ne krije stalna poslovna enota, ki jo ima delodajalec v drugi državi.

Po komentarju Vzorčne konvencije OECD je pri izračunavanju obdobja 183 dni fizična prisotnost posameznika v državi odločilen kriterij, po katerem se določi, ali je bil posameznik v državi navzoč v zadevnem obdobju. V obdobje 183 dni se načeloma vključujejo:

- del dneva, ne glede na čas trajanja prisotnosti;
- dan prihoda in odhoda v državo;
- vsi ostali dnevi, preživeti v državi, v kateri se zaposlitev izvaja, na primer sobote, nedelje, državni prazniki, dopusti;
- krajše prekinitve dela zaradi stavke, izobraževanja, zamude v dostavi materiala;

- bolniški dopusti (razen če bi posameznik zaradi bolezni zapustil državo, pa mu njegovo zdravstveno stanje to onemogoča).

Naslednji pogoj, ki mora biti izpolnjen, da prejemek ni obdavčljiv v državi, kjer se zaposlitev izvaja, se nanaša na delodajalca, ki ne sme biti rezident države, v kateri se zaposlitev izvaja. Namen drugega in tretjega pogoja je, da se prepreči obdavčitev dohodka iz zaposlitve v državi vira v primerih, ko gre za kratkoročne zaposlitve. Strošek plač v teh primerih ne predstavlja davčno priznanega odhodka delodajalca v državi vira, saj delodajalec v tej državi ni obdavčljiv, ker ni niti njen rezident niti nima v njej stalne poslovne enote (Ključanin, 2004, str. 215).

Za obdavčevanje dohodkov iz zaposlitve, ki jo rezident države pogodbenice opravlja na krovu ladje ali letala, s katerimi se opravljajo prevozi v mednarodnem prometu, ali na čolnu, vključenem v prevoz po notranjih plovni poteh, je določeno posebno pravilo.¹⁸ Če posameznik zaposlitev izvaja kot član redne posadke ladje, letala ali čolna, se lahko prejemki, ki izhajajo iz te zaposlitve, obdavčijo v državi, v kateri je sedež dejanske uprave podjetja. Kot že rečeno, mora posameznik opravljati zaposlitev kot član redne posadke. Vendar lahko v posameznih primerih, na primer na ladji križarki, posadka vključuje poleg redne posadke tudi osebe, na primer nastopajoče izvajalce, predavatelje, animatorje, ki jih ladijska družba zaposli samo za konkretno ladijsko potovanje. Take osebe se za namen 15. člena smatrajo za člane redne posadke (Ključanin, 2004, str. 217).

Vzorčni sporazum določa tudi podrobnejša pravila glede obdavčevanja določenih vrst dohodkov. Tako je določena obdavčitev plačil za plačila direktorjem (16. člen vzorčne konvencije), za pokojnine (18. člen) in za državno službo (19. člen). Ta določila so podrobneje predstavljena v nadaljevanju.

Plačila direktorjem (16. člen Vzorčne konvencije)

V tem členu so določena pravila, ki se nanašajo na plačila direktorjem in druga podobna plačila, ki jih dobi rezident države pogodbenice kot član uprave družbe, ki je rezident druge države pogodbenice. Taki prejemki se lahko obdavčijo v tej drugi državi pogodbenici. Pri tem ni pomembno, kje se naloge osebe kot člana uprave družbe opravljajo, saj se skladno z določbo obravnavanega člena šteje, kot da se opravijo v državi rezidentstva družbe.

Z določbo člena so zajeta kakršnakoli plačila, ki jih prejme član uprave v zvezi s to funkcijo, ne glede na to, ali je njihova višina vnaprej dogovorjena ali pa so prejeta v obliki udeležbe v dobičku družbe. Po komentarju Vzorčne konvencije OECD so z izrazom

---

¹⁸ Ker v Sloveniji ni večjih notranjih plovni poti, je v večini konvencij besedilo, ki se nanaša na opravljanje prevozov po notranjih plovni poteh, izpuščeno. Vendar pa je v nekaterih (starejših) konvencijah ohranjeno besedilo, v katerega je vključeno tudi sklicevanje na notranje plovne poti (konvencije s Ciprom, Madžarsko, Nizozemsko in Nemčijo).

"plačila direktorjem in druga podobna plačila" zajete tudi različne bonitete v naravi, ki jih prejme član uprave v zvezi s to funkcijo (na primer pravica do uporabe stanovanja ali stanovanjske hiše, avtomobila, zdravstveno ali življenjsko zavarovanje, članstvo v različnih klubih in tako dalje) (Ključanin, 2004, str. 221–222).

Pokojnine (18. člen Vzorčne konvencije)

Pokojnine, izplačane na podlagi pretekle zaposlitve, so obdavčljive samo v državi, v kateri je prejemnik pokojnine rezident. Določbe 18. člena sporazuma se uporabljajo tudi za pokojnine, ki se izplačujejo rezidentu države pogodbenice za storitve, opravljene v zvezi s posli države pogodbenice ali njene politične enote ali lokalne oblasti (Ključanin, 2004, str. 238).

Državna služba (19. člen Vzorčne konvencije)

Upoštevanje dejstvi, da se v mnogih državah širijo dejavnosti javnega sektorja ter da so vlade držav vse dejavnejše tudi zunaj meja posamezne države, se povečuje tudi pomen 19. člena konvencije.

Člen se nanaša na obdavčevanje plač, mezd, drugih podobnih prejemkov in pokojnin, ki se plačujejo v zvezi z opravljanjem državne službe. Področje uporabe člena je omejeno na državne uslužbence ter na osebe, ki prejemajo pokojnine za delo, ki so ga opravljale kot državni uslužbenci, ne pa tudi na tiste osebe, ki zagotavljajo državi neodvisne osebne storitve oziroma opravljajo neodvisne osebne storitve v zvezi z dejavnostjo države, ali osebe, ki prejemajo pokojnine za neodvisne osebne storitve, ki so jih opravljale za državo (Ključanin, 2004, str. 249).

Plače, mezde in drugi podobni prejemki, ki jih država pogodbenica, njena politična enota ali lokalna oblast plačuje posamezniku za storitve, ki jih opravlja za to državo, politično enoto ali lokalno oblast, so obdavčljivi izključno v državi, ki take plače, mezde in druge podobne prejemke plačuje. Taka plačila so obdavčljiva samo v drugi državi pogodbenici (to je v državi gostiteljici), če se storitve opravljajo v tej drugi državi, posameznik, ki storitve opravlja, pa je rezident te druge države ter izpolnjuje še enega od naslednjih pogojev:

- je državljan te države ali
- ni postal njen rezident samo zaradi opravljanja storitev.

To določbo je treba razlagati ob upoštevanju dejstva, ki je vsebovano tudi v dunajskih konvencijah o diplomatskih in konzularnih odnosih, da je državi gostiteljici pridržana pravica do obdavčitve prejemkov, plačanih določenim uslužbencem tujih diplomatskih predstavništav in konzularnih misij, ki so njeni stalni rezidenti ali njeni državljani (Ključanin, 2004, str. 250).

7.2.3 Metode odprave dvojne obdavčitve

V državi rezidentstva se torej dvojna obdavčitev na splošno lahko odpravlja na dva načina:

- po metodi izvzetja (oprostitve),
- po metodi odbitka (dobropisa).

Temeljna razlika med metodama je, da metoda izvzetja deluje na ravni dohodka, metoda odbitka pa na ravni davka.

Državi po sporazumu lahko uporabita tudi kombinacijo metode oprostitve in dobropisa. Takšna kombinacija je pogosta za dohodke, ki se lahko v državi vira obdavčijo največ do dogovorjene stopnje (praviloma gre za dividende in obresti, nemalokrat pa tudi za dohodke iz premoženjske pravice).

Po komentarju Vzorčne konvencije OECD se tako pri metodi izvzetja kot tudi pri metodi odbitka olajšava zagotavlja v primeru, ko se dohodek ali premoženje v skladu z določbami konvencije lahko obdavči v državi vira. Država rezidentstva mora torej uporabiti metodo izvzetja ali metodo odbitka, kadar ima po konvenciji pravico obdavčevanja tudi država vira.

Država rezidentstva ni dolžna odpraviti dvojne obdavčitve v vseh primerih, ko je določen dohodek ali premoženje obdavčeno v državi vira in je ta država uporabila druge določbe konvencije, kot bi jih uporabila država rezidentstva. To so primeri, ko državi pogodbenici različno razlagata okoliščine posameznega primera ali določbe konvencije. V takih primerih državi pogodbenici poskušata najti ustrezno rešitev primera v postopku skupnega dogovora.

V primeru, ko se določen dohodek ali premoženje ne obdavči v državi vira, ker ta država določbe konvencije razlaga tako, da nima pravice obdavčevanja, se tudi v državi rezidentstva šteje, da tak dohodek ali premoženje ni obdavčljivo v državi vira, in sicer tudi če bi država rezidentstva določbe konvencije razlagala tako, da ima država vira pravico obdavčevanja. Država rezidentstva v tem primeru ni dolžna uporabiti metode izvzetja.

Metoda izvzetja¹⁹

Pri metodi izvzetja se dohodek ali premoženje, ki se po določbah mednarodne pogodbe lahko obdavči v državi vira, ne obdavči v državi rezidentstva. Obstajata dve metodi izvzetja:

- metoda polnega izvzetja in

---

¹⁹ Povzeto po: Metode za odpravo dvojnega obdavčevanja in odprava dvojnega obdavčevanja v ZDoh-1 in ZDavP-1, 2006.

- metoda izvzetja s progresijo.

Pri metodi polnega izvzetja se dohodek ali premoženje zavezanca, ki se po mednarodni pogodbi lahko obdavči v državi vira, ne upošteva pri določanju davka od drugega dohodka ali premoženja davčnega zavezanca v državi rezidentstva, in to ne glede na to, ali država vira tudi dejansko obdavči ta dohodek ali ne.

Pri metodi izvzetja s progresijo pa se dohodek ali premoženje davčnega zavezanca, ki se po mednarodni pogodbi lahko obdavči v državi vira, ne obdavči v državi njegovega rezidentstva, vendar ima ta država pravico takšen dohodek ali premoženje upoštevati pri določanju davka od drugega dohodka ali premoženja davčnega zavezanca. Metoda oprostitve s pridržkom progresije ima pomen samo pri tistih davkih, za katere je stopnja določena progresivno, saj pri davkih z enotno stopnjo, ne glede na velikost davčne osnove, pridržek progresije nima pomena. V mednarodnih pogodbah je ta metoda pogostejša.

V obeh primerih višina davka v drugi državi ne vpliva na znesek davka, ki se mu država rezidentstva odpove. Če je davek na dohodek iz druge države v tej državi nižji od razbremenitve, ki naj bi jo priznala država rezidentstva, je davčni zavezanec v ugodnejšem položaju, kot če bi celotni dohodek ustvaril samo v državi rezidentstva; v nasprotnem primeru je na slabšem.

Metoda odbitka

Po metodi odbitka država rezidentstva izračuna davek od zavezančevega skupnega dohodka ali premoženja, vključno z dohodkom ali premoženjem iz vira v drugi državi, ki se po mednarodni pogodbi lahko obdavči v tej drugi državi (vendar brez dohodka ali premoženja, ki se po konvenciji lahko obdavči samo v državi vira). Tako izračunani davek se zmanjša za davek, plačan v drugi državi. Tudi metodi odbitka sta dve:

- metoda polnega odbitka in
- metoda navadnega odbitka.

Pri polnem odbitku država prejemnikovega sedeža odšteje celotni znesek davka, ki je bil plačan v drugi državi. Nasprotno pa pri navadnem odbitku država prejemnikovega sedeža odšteje le znesek davka, plačanega v državi vira, ki je enak davku, ki bi ga sama odmerila od dohodka, doseženega v tuji državi. Ta podmetoda se uporablja pogosteje od polnega odbitka.

Tak odbitek pa v nobenem primeru ne sme presegati tistega dela davka od dohodka ali premoženja, ki je bil izračunan pred odbitkom, pripisanim dohodku ali premoženju (Metode za odpravo dvojnega obdavčevanja in odprava dvojnega obdavčevanja v ZDoh-1 in ZDavP-1, 2006).

7.2.4 Mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja v Sloveniji

Mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodkov in premoženja, ki jih je sklenila in uveljavila Republika Slovenija, so sestavni del njenega pravnega reda. V dosedanjem obdobju je Slovenija sklenila davčne konvencije s svojimi najpomembnejšimi gospodarskimi partnerji, mrežo davčnih konvencij pa širi tudi na države, s katerimi se gospodarski stiki šele vzpostavljajo, in to na njenem ožjem in širšem geografskem območju.

Slovenija trenutno uporablja 41 sporazumov o izogibanju dvojnemu obdavčevanju. Skoraj v vseh je kot metoda odprave dvojne obdavčitve dohodkov slovenskih rezidentov dogovorjena metoda navadnega odbitka, tj. da se kot plačana akontacija slovenskega davka prizna v tisti tuji državi plačani davek (omejitve so, kot že omenjeno, zapisane v zakonu o dohodnini). Ta metoda je kot splošna metoda predpisana tudi v ZDoh-2.

V nekaterih sporazumih (ki jih je sklenila še SFRJ in ki jih je Slovenija prevzela v svoj pravni red, dokler ne bo sama sklenila novih sporazumov) pa je kot metoda izogibanja dvojni obdavčitvi nekaterih dohodkov slovenskih rezidentov dogovorjena metoda oprostitve s pridržkom progresije, in sicer v sporazumih s Ciprom, Francijo, Italijo, Norveško, Švedsko ter Veliko Britanijo in Severno Irsko.

7.2.5 Uveljavljanje ugodnosti iz dvostranskih sporazumov

Praviloma se ugodnosti iz mednarodnih sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja (oprostitvev ali zmanjšanje davka) v drugih državah pogodbenicah, kjer slovenski rezidenti dosegajo dohodek, uveljavljajo s predložitvijo posebnih obrazcev, ki so v veljavi v teh državah. Del teh obrazcev je namenjenih potrdilu davčnega organa v Sloveniji, da je predlagatelj obrazca v času prejema dohodka rezident Slovenije v smislu določb zadevne konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Te (tuje) obrazce zato slovenski rezidenti najprej predlagajo v potrditev pristojnemu davčnemu organu v Sloveniji, preden jih predložijo plačniku oziroma pristojnemu organu v tujini. Zavezanci so davčnemu organu v Sloveniji, ki potrjuje tovrstne obrazce, dolžni predložiti vsa dokazila o tem, da so izpolnjena dejstva, ki jih v relevantnem obrazcu potrjuje pristojni davčni organ.

Kadar ni posebnih obrazcev, se ugodnosti iz konvencij v drugih državah pogodbenicah, kjer slovenski rezidenti dosegajo dohodke, praviloma uveljavljajo s predložitvijo posebnega potrdila o rezidentstvu, ki ga izda davčni organ v Sloveniji (potrdilo o rezidentstvu fizičnih oseb) (Gutman, 2006a, str. 5).

Davčni organ lahko tako zavezancu na njegovo zahtevo pošlje splošni dopis, katerega priloga je potrdilo o rezidentstvu (oziroma več potrdil o rezidentstvu, če zavezanec hkrati zahteva izdajo več potrdil). Davčni zavezanec v tujini predloži samo potrdilo o

rezidentstvu, brez splošnega dopisa. Zaradi poenostavitve postopka izdaje potrdil o rezidentstvu je Ministrstvo za finance pripravilo tudi obrazce zahtevka za izdajo potrdila o rezidentstvu v Sloveniji. Obrazec je pripravljen zgolj kot pripomoček pri vlaganju zahtevkov davčnih zavezancev rezidentov za izdajo potrdil o rezidentstvu in kot tak vsebuje različne elemente, ki jih vsebujejo tovrstni zahtevki v tujini (Gutman, 2006a, str. 6).

7.3 Multilateralna odprava dvojne obdavčitve

Večstranski sporazumi so višja stopnja poenotenja, tako da so možnosti dvojnega obdavčevanja še manjše, vendar jih je zaradi večjega števila držav pogodbenic mnogo težje pripraviti (taka sporazuma sta Nordijski sporazum o dohodku in premoženju ter Sporazum o medsebojni administrativni pomoči v davčnih zadevah Sveta Evrope) (Gutman, 2006a, str. 5).

8 SKLEP

Slovenija od vstopa v EU v svoj pravni red uspešno uvaja načela in pravila, predpisana na ravni EU. To je vidno tudi na področju čezmejnega opravljanja dela, ki je znotraj Evropske unije vedno pogostejši pojav.

Pri obdavčevanju napotenih delavcev se v Sloveniji upošteva princip rezidentstva. Rezidenti Slovenije so zavezani za plačilo dohodnine v Sloveniji od svetovnega odhodka, nerezidenti pa od dohodka z virom v Sloveniji. Za Slovenijo so pravila za določanje rezidentskega statusa posameznikov določena z Zakonom o dohodnini.

Tako v domači povezavi kakor tudi v mednarodnih merilih obstaja verjetnost dvojne obdavčitve. Ta lahko nastane, ko se posameznik šteje za rezidenta dveh ali več držav. V tem primeru lahko obe oziroma vse države obdavčujejo posameznika po načelu svetovnega dohodka, kar pomeni, da je posameznik lahko dvojno obdavčen. Do dvojne obdavčitve lahko pride tudi zato, ker je dohodek posameznika obdavčen v eni državi na podlagi vira dohodka, v drugi državi pa na podlagi svetovnega dohodka.

Države so zato začele sklepati mednarodne sporazume o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Na podlagi teh sporazumov se posamezniku določi rezidentski status samo v eni državi. Za to obstaja sveženj meril, na podlagi katerih se določi, s katero državo ima posameznik tesnejše odnose. Z mednarodnimi pogodbami so določene tudi metode izogibanja dvojnemu obdavčevanju dohodkov, za katere je bila dohodnina plačana v eni državi na podlagi vira dohodka, v drugi državi pa na podlagi rezidentstva prejemnika

dohodka. Na voljo sta dva temeljna načina izogibanja dvojnemu obdavčevanju, to sta metoda izvzetja (oprostitve) in metoda odbitka (dobropisa).

Na podlagi metode izvzetja se dohodek obdavči le v državi vira dohodka in se ne obdavči v državi rezidentstva. Obstajata dve podmetodi: metoda polnega izvzetja, po kateri se dohodek, ki je obdavčen v državi vira, ne upošteva pri določanju davka od drugega dohodka v državi rezidentstva, in metoda izvzetja s progresijo, po kateri se dohodek, ki je obdavčen v državi vira, upošteva pri določanju davka od drugega dohodka v državi rezidentstva s pridržkom progresije.

Po metodi odbitka država rezidentstva izračuna davek od zavezančevega skupnega (svetovnega) dohodka, od izračunanega davka pa odšteje davek, plačan v državi vira dohodka. Obstajata dve podmetodi odbitka, in sicer metoda polnega odbitka ter metoda navadnega odbitka. Pri polnem odbitku država rezidentstva odšteje celotni znesek davka, ki je bil plačan v državi vira, pri navadnem odbitku pa država rezidentstva od izračunanega davka odšteje le znesek davka, plačanega v državi vira, ki je enak davku, ki bi ga sama odmerila od dohodka, doseženega v državi vira.

Za zaključek naj poudarim, da je napotitev delavca v tujino zelo zahteven proces, urejen s številnimi predpisi, ki se med seboj prepletajo. Če ne upoštevamo vseh pravil, je lahko napotitev delavcev zelo draga, med njo pa lahko pride tudi do nepotrebnih zapletov. Pred samo napotitvijo je torej treba proučiti vse predpise, povezane z napotitvijo, in to v obeh državah, tj. v državi, iz katere je delavec napoten, in v državi, v katero je delavec napoten. V tem diplomskem delu sem poskušala strnjeno predstaviti pravila pri napotitvah z vidika evropske in slovenske zakonodaje, vendar ne gre pozabiti, da je slovenska davčna zakonodaja trenutno podvržena mnogim spremembam ter da se davčne zakonodaje med različnimi državami članicami EU lahko zelo razlikujejo.

LITERATURA

1. Cilenšek Bončina Željka: Pravica do vstopa, izstopa in prebivanja po direktivi 2004/38/ES. Pravna praksa, Ljubljana, 28(2006), 25/750, str. 9 – 11.
2. Čok Mitja et al.: Javne finance v Sloveniji. Ljubljana : Ekonomska fakulteta v Ljubljani, Enota za založništvo, 2006. 90 str.
3. Gutman Simona: Dvojno rezidentstvo in mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka. Davčno-Finančna praksa, Ljubljana, 7(2006), 3, 2006, str. 4 – 6.
4. Gutman Simona: Obdavčitev dohodkov iz zaposlitve, ki jih dosegajo rezidenti RS v tujini. Davčno-Finančna praksa, Ljubljana, 7(2006), 7, 2006, str. 14 – 17.
5. Juršev Urška: Obdavčitev plač detaširanih delavcev. Davčno-finančna praksa, Ljubljana, 3(2002), 10, 2002, str. 10 – 12.
6. Ključanin Edina, Zemljič Mojca: Konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja z obrazložitvijo. Ljubljana : GV Založba, Trzin, Šircelj Consulting, 2004. 342 str.
7. OECD Model Tax Convention on Income and on Capital condensed version – 2005. OECD Publications, France, 2005. 670 str.
8. Poznič Aleksandra: Socialna in davčna problematika napotениh delavcev. Davčno-Finančna praksa, Ljubljana, 7(2006), 7, 2006, str. 31 – 37.
9. Stanovnik Tine: Javne finance. Ljubljana : Ekonomska fakulteta v Ljubljani, Enota za založništvo, 2004. 285 str.
10. Žunič Brigita: Napoteni (detaširani) delavci: delovna zakonodaja, davki, konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja, socialna varnost. Ljubljana : Verlag Dashöfer, založba, d. o. o., 2006. 98 str.

VIRI

1. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive

- 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (Uradni list EU, št. 158/2004). [URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2004/l_229/l_22920040629en00350048.pdf], 29. 04. 2004.
2. Direktiva 96/71/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (Uradni list EU, št. 18/1997). [URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sl/dd/05/05/32004L0038SL.pdf>], 16. 12. 1996.
  3. Informacija o stanju na slovenskem trgu dela po 1. letu članstva v EU. [URL: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/delovne_migracije/aktualno/informacija_o_stanju_na_slovenskem_trgu_dela_po_1_letu_clanstva_v_eu/], 22. 12. 2006.
  4. Letno poročilo 2005 Zavoda RS za zaposlovanje. [URL: <http://www.ess.gov.si/slo/Predstavitev/LetnaPorocila/lp05/Slovenija/index-slo.htm>], 22. 12. 2006.
  5. Metode za odpravo dvojnega obdavčevanja in odprava dvojnega obdavčevanja v ZDoh-1 in ZDavp-1 (Pojasnilo DURS, št. 42105-15/2006, 20. 2. 2006, 42105-49/2006, 17. 8. 2006). [URL: http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/odprava_dvojnega_obdavcevanja_dohodka_in_premozenja/metode_za_odpravo_dvojnega_obdavcevanja_in_odprava_dvojnega_obdavcevanja_v_zdoh_1_in_zdavp_1/], 22. 12. 2006.
  6. Pogodba o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti (Uradni list RS, št. 27/2004).
  7. Pravilnik o načinu ugotavljanja pravice do prostega dostopa na trg dela državljanov EU in EGP ter njihovih družinskih članov (Uradni list RS, št. 70/2006).
  8. Pravilnik o obrazcih za napovedi za odmero akontacije dohodnine (Uradni list RS, št. 130/2004).
  9. Pravilnik o obrazcu za ugotovitev rezidentskega statusa po 4. točki prvega odstavka 7. člena ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 141/2006)
  10. Pravilnik o vsebini in načinu vodenja evidenc državljanov držav članic Evropske unije, z njimi izenačenih državljanov in njihovih družinskih članov o zaposlitvah, opravljanju dela na podlagi pogodb civilnega prava in o napotnih delavcih, ki v Republiki Sloveniji izvajajo storitve (Uradni list RS, št. 45/2004).

11. Prehodno obdobje.
[URL:
http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/delovne_migracije/prehodno_obdobje/], 22. 12. 2006.
12. Rezidentski status po Zakonu o dohodnini (Pojasnilo MF, št. 424-08-140/2005/2, 29. 7. 2005).
[URL:
http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/opredelite_v_rezidentskega_statusa_po_zdoh_1/rezidentski_status_po_zakonu_o_dohodnini/], 22. 12. 2006.
13. Seznam veljavnih konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja, 09. 01. 2007. [URL:
http://www.gov.si/mf/slov/dav_car/seznam_conv_izogib_dv_obd.htm#1], 10. 01. 2007.
14. Uredba Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (Uradni list EU, št. 257/1968). [URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968R1612:SL:HTML>], 15. 10. 1968.
15. Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz držav članic EU po posameznih državah članicah EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006, 2006.
16. Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 117/2006).
17. Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002).
18. Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 117/2006).
19. Zakon o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 59/2006).
20. Zakon o tujcih (Uradni list RS, št. 107/2006).
21. Zakon o zaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 4/2006).
22. Zaposlene in samozaposlene osebe, poslane na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino (detaširani delavci), po dejavnosti in starosti, 31. 12. 2005

KAZALO PRILOG:

<i>Priloga 1: Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz držav članic EU po posameznih državah članicah EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006.....</i>	<i>1</i>
<i>Priloga 2: Zaposlene in samozaposlene osebe, poslane na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino (detaširani delavci), po dejavnosti in starosti, 31. 12. 2005 .....</i>	<i>3</i>
<i>Priloga 3: Ugotovitev rezidentskega statusa po 4. točki prvega odstavka 7. člena ZDoh-2</i>	<i>6</i>
<i>Priloga 4: Vprašalnik: Ugotovitev rezidentskega statusa – prihod v Republiko Slovenijo..</i>	<i>8</i>
<i>Priloga 5: Vprašalnik: Ugotovitev rezidentskega statusa – odhod iz Republike Slovenije</i>	<i>12</i>
<i>Priloga 6: Seznam veljavnih konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja v Republiki Sloveniji na dan 1. 1. 2007 .....</i>	<i>16</i>
<i>Priloga 7: Zaporedno upoštevanje pravil za dvojne rezidente .....</i>	<i>17</i>
<i>Priloga 8: Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve (dohodki iz delovnega razmerja, pokojnine) .....</i>	<i>18</i>

Priloga 1: Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz držav članic EU po posameznih državah članicah EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006

Tabela 1: Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz držav članic EU po posameznih državah članicah EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006

Državljanstvo/vrsta dovoljenja	Osebn delovno dovoljenje	Dovoljenje za zaposlitev	Dovoljenje za delo	EU zaposleni	EU delo na podlagi pog. civil. prava	EU napoteni / storitve s strani EU družbe	EU Prijave / skupaj	Skupaj
Avstrija	82	3	22	15	3	259	277	384
Belgija	12	2	1			1	1	16
Ciper	1				1		1	2
Češka Republika	21		1	50	2	27	79	101
Danska	7	1	2	1		2	3	13
Estonija	1			1			1	2
Finska	3			2			2	5
Francija	54	6	8	14	8	109	131	199
Grčija	2					2	2	4
Irska	4			3			3	7
Italija	125	14	29	32	10	63	105	273
Latvija				2			2	2
Litva	1			16		1	17	18
Madžarska	22		2	46	5	82	133	157
Malta				3			3	3
Nemčija	94	10	18	16	4	66	86	208
Nizozemska	31	1	1	9	2	1	12	45
Poljska	11	1	1	181	12	139	332	345
Portugalska	1			2		1	3	4
Slovaška	10			417	1	1.247	1.665	1.675
Španija	5	1		7	3	11	21	27
Švedska	4			6	2	6	14	18
Združeno Kraljestvo (VB)	13		2	21	7	1	29	44

Državljanstvo/vrsta dovoljenja	Osebno delovno dovoljenje	Dovoljenje za zaposlitev	Dovoljenje za delo	EU zaposleni	EU delo na podlagi pog. civil. prava	EU napoteni / storitve s strani EU družbe	EU Prijave / skupaj	Skupaj
SKUPAJ	504	39	87	844	60	2.018	2.922	3.552

Vir: Veljavna delovna dovoljenja in prijave delavcev iz držav članic EU po posameznih državah članicah EU za obdobje od 1. 1. 2006 do 31. 10. 2006., 2006.

Priloga 2: Zaposlene in samozaposlene osebe, poslane na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino (detaširani delavci), po dejavnosti in starosti, 31. 12. 2005

Tabela 2: Zaposlene in samozaposlene osebe, poslane na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino (detaširani delavci), po dejavnosti in starosti, 31. 12. 2005

Dejavnost		Skupaj	S t a r o s t (v letih)										
			15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 in več
SLOVENIJA - Skupaj		2331	19	184	355	436	393	336	279	190	109	22	8
D	Predelovalne dejavnosti	462	1	24	60	82	90	71	63	45	20	2	4
DA	Proizvodnja hrane, pijač, tobaknih izdelkov	7	-	-	-	1	-	2	3	1	-	-	-
DB	Proizvodnja tekstilij; tekstilnih, krznenih izdelkov	11	-	-	2	5	2	1	1	-	-	-	-
DD	Obdelava in predelava lesa	4	-	-	1	-	1	2	-	-	-	-	-
DE	Proizvodnja vlaknin, papirja; založništvo in tiskarstvo	12	-	-	-	3	2	2	1	1	2	-	1
DG	Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken	39	-	-	5	7	8	6	8	2	2	-	1
DH	Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	7	-	-	1	2	-	3	-	-	-	-	1
DI	Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
DJ	Proizvodnja kovin in kovinskih izdelkov	199	1	10	24	21	45	36	33	23	6	-	-
27	Proizvodnja kovin	2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
28	Proizvodnja kovinskih izdelkov brez strojev in naprav	197	1	10	23	21	44	36	33	23	6	-	-
DK	Proizvodnja strojev in naprav	65	-	5	7	14	11	8	10	6	4	-	-
DL	Proizvodnja električne, optične opreme	71	-	5	13	21	13	5	4	6	4	-	-
30	Proizvodnja pisarniških strojev, računalnikov	13	-	-	3	5	3	1	-	1	-	-	-
31	Proizvodnja električnih strojev, aparatov	33	-	3	7	11	5	2	1	2	2	-	-
32	Proizvodnja RTV, komunikacijskih aparatov	20	-	-	3	3	5	1	3	3	2	-	-
33	Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih, optičnih instrumentov	5	-	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-
DM	Proizvodnja vozil in plovil	31	-	2	2	5	5	6	2	6	1	1	1
34	Proizvodnja motornih vozil, prikolic, polprikolic	17	-	2	2	5	4	1	1	-	-	1	1

Dejavnost		Skupaj	S t a r o s t (v letih)										
			15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 in več
35	Proizvodnja drugih vozil, plovil	14	-	-	-	-	1	5	1	6	1	-	-
DN	Proizvodnja pohištva, druge predelovalne dejavnosti, reciklaža	15	-	2	4	3	3	-	1	-	1	1	-
E	Oskrba z elektriko, plinom, vodo	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
F	Gradbeništvo	869	16	114	126	128	119	148	116	75	25	1	1
G	Trgovina; popravila motornih vozil	70	2	-	9	21	8	9	8	4	5	4	-
50	Popravila, trgovina z motornimi vozili, gorivi	12	1	-	1	1	3	3	-	2	-	1	-
51	Posredništvo, trgovina na debelo, brez motornih vozil	39	-	-	5	15	5	2	5	1	4	2	-
52	Trgovina na drobno brez motornih vozil	19	1	-	3	5	-	4	3	1	1	1	-
H	Gostinstvo	3	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-
I	Promet, skladiščenje, zveze	31	-	1	5	5	4	1	3	3	7	2	-
60	Kopenski promet, cevovodni transport	8	-	1	1	1	-	-	1	1	1	2	-
62	Zračni promet	4	-	-	1	1	-	-	1	-	1	-	-
63	Pomožne prometne dejavnosti, turistične organizacije	16	-	-	3	1	3	1	1	2	5	-	-
64	Pošta in telekomunikacije	3	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-
J	Finančno posredništvo	7	-	-	1	-	3	1	-	1	1	-	-
65	Finančno posredništvo brez zavarovalništva	3	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-
66	Zavarovalništvo brez socialnega, skladi	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
67	Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
K	Nepremičnine, najem, poslovne storitve	103	-	6	18	29	18	6	12	9	4	1	-
72	Obdelava podatkov ter s tem povezane dejavnosti	14	-	-	-	4	4	3	2	1	-	-	-
73	Raziskovanje in razvoj	31	-	-	6	16	4	-	3	1	1	-	-
74	Druge poslovne dejavnosti	58	-	6	12	9	10	3	7	7	3	1	-
L	Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	664	-	36	99	137	134	87	66	51	41	10	3
M	Izobraževanje	70	-	-	24	20	7	7	6	-	5	1	-
N	Zdravstvo, socialno varstvo	9	-	-	3	2	3	-	1	-	-	-	-
O	Druge javne, skupne in osebne storitve	42	-	3	9	12	7	4	4	1	1	1	-

Dejavnost		Skupaj	S t a r o s t (v letih)										
			15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 in več
91	Dejavnosti združenj, organizacij	13	-	1	7	3	1	-	-	-	-	1	-
92	Rekreacijske, kulturne, športne dejavnosti	29	-	2	2	9	6	4	4	1	1	-	-

Vir: Zaposlene in samozaposlene osebe, poslane na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino (detaširani delavci), po dejavnosti in starosti, 31. 12. 2005, 2005.

Priloga 3: Ugotovitev rezidentskega statusa po 4. točki prvega odstavka 7. člena ZDoh-2

**UGOTOVITEV REZIDENTSKEGA STATUSA
PO 4. TOČKI PRVEGA ODSTAVKA 7. ČLENA ZDoh-2**

1. Identifikacija posameznika

Osebno ime:	Davčna številka:	Davčno leto:
Naslov bivališča v Republiki Sloveniji:	Telefon:	
Ali želite na zgornji naslov v Republiki Sloveniji prejemati uradno pošto (ustrezno označite (✓))? ☐ - da ☐ - ne	Državljanstvo:	
Datum prihoda v Republiko Slovenijo (dd.mm.LLLL):	Datum rojstva (dd.mm.LLLL):	

2. Splošno

Ali ste prišli v Slovenijo izključno zaradi zaposlitve kot tuj strokovnjak (ustrezno označite (✓))? ☐ - da ☐ - ne
Ali ste bili davčni rezident Slovenije v kateremkoli času petih let pred prihodom v Slovenijo (ustrezno označite (✓))? ☐ - da ☐ - ne
Ali imate v lasti nepremičnino v Sloveniji (ustrezno označite (✓))? ☐ - da ☐ - ne
Ali boste bivali v Sloveniji skupno manj kot 365 dni v tekočem in naslednjem davčnem letu (ustrezno označite (✓))? ☐ - da ☐ - ne

3. Podatki o zaposlitvi v Republiki Sloveniji

Naziv in naslov delodajalca v Sloveniji:
Delovno mesto v Sloveniji (opis):
Opis strokovnega dela (poklic), ki ga bo posameznik opravljal pri delodajalcu v Sloveniji:
Visokošolska ali univerzitetna izobrazba (ustrezno označite (✓))? Če je odgovor da, vpišite vrsto izobrazbe in institucijo, pri kateri je dosežena: ☐ - da ☐ - ne
Ustrezno označite (✓): ☐ Posameznik je tuji učitelj, profesor ali lektor v izobraževalni, kulturni ali znanstveni ustanovi v Sloveniji, ☐ Posameznik je tuji raziskovalec ali znanstvenik v znanstveno raziskovalni ustanovi v Sloveniji, ☐ Posameznik je tuji strokovnjak v jedrskih objektih ali drugih ustanovah za jedrsko energijo v Sloveniji, ali ☐ Posameznik je drugi tuji strokovnjak.
Obdobje opravljanja dela pri delodajalcu v Sloveniji (od dd.mm.LLLL do dd.mm.LLLL):
Ali je posameznik prišel v Slovenijo na usposabljanje in izpopolnjevanje (ustrezno označite (✓))? ☐ - da ☐ - ne

4. IZPOLNI DELODAJALEC V SLOVENIJI

Potrjujem, da bo posameznik, naveden v točki 1, na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi opravljalo delo, opisano v točki 3 in da so drugi podatki, navedeni na obrazcu, po podatkih s katerimi razpolagam, točni in pravilni.

V _____, dne _____

žig

_____ podpis odgovorne osebe

5. IZPOLNI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE REPUBLIKE SLOVENIJE

Potrjujemo, da:

- a) v regiji, področju dejavnosti, poklicu, kjer oziroma v katerem se bo posameznik zaposlil, ni prepovedi zaposlovanja tujcev, ki jih je sprejela Vlada RS,
- b) i) posamezniku iz 1. točke ni bilo izdano delovno dovoljenje v zadnjih petih letih
ii) je bilo posamezniku iz 1. točke izdano delovno dovoljenje v zadnjih petih letih in sicer v obdobju od .....do .....

V _____, dne _____

žig

_____ podpis odgovorne osebe

V/Na....., dne.....
(podpis zavezanca/ke oz. pooblaščenca/ke)

Priloge:

- izpolnjen vprašalnik »Ugotovitev rezidentskega statusa (prihod v Republiko Slovenijo)«
- fotokopija veljavnega dovoljenja za zaposlitev, ali fotokopija Prijave-odjave zaposlitve delavca iz EU (Obr. TUJ/EU-zap.)
- potrdilo o stopnji, vrsti izobrazbe ter instituciji, pri kateri je izobrazba dosežena
- pooblastilo

Vir: Pravilnik o obrazcu za ugotovitev rezidentskega statusa po 4. točki prvega odstavka 7. člena ZDoh-2, 2006.

Priloga 4: Vprašalnik: Ugotovitev rezidentskega statusa – prihod v Republiko Slovenijo

VPRAŠALNIK: UGOTOVITEV REZIDENTSKEGA STATUSA - PRIHOD V REPUBLIKO SLOVENIJO

Identifikacija posameznika

Osebnostno ime:	Davčna številka:	Davčno leto:
Naslov v Republiki Sloveniji:		
Telefon:		
Naslov v tujini pred prihodom v Republiko Slovenijo:		
Naslov na katerega želite prejemati uradno pošto:		Državljanstvo:
Telefon:		
Datum prihoda v Republiko Slovenijo (dd.mm.LLLL):	Zakonski stan (ustrezno označite (✓)): ☐ - Poročen(-a) ☐ - Samski(-a) ☐ - Zunajzakonska skupnost	Datum rojstva (dd.mm.LLLL):

Bivanje v Republiki Sloveniji

☐ Kako dolgo boste predvidoma ostali v Republiki Sloveniji? Število dni: _____ Število mesecev: _____ Število let: _____
☐ Kdaj boste zapustili Republiko Slovenijo (če jo boste zapustili)? _____
☐ V Republiko Slovenijo sem prišel za stalno in je ne nameravam zapustiti (ustrezno označite (✓)): ☐ - da ☐ - ne

Splošni podatki

<i>Ustrezno označite (✓) in vpišite:</i> ☐ - imate stalno prebivališče oziroma dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji ☐ - imate dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji od (obdobje veljavnosti dovoljenja (dd.mm.LLLL)): _____
☐ - ali boste zaprosili za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji: ☐ - da ☐ - ne ☐ - zaprosili ste za dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji (datum vloge (dd.mm.LLLL)): _____ ☐ - zaprosili ste za dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji (datum vloge (dd.mm.LLLL)): _____ ☐ - imate delovno dovoljenje v Republiki Sloveniji (obdobje veljavnosti dovoljenja: od/do (dd.mm.LLLL)): _____
☐ - ali boste zaprosili za podaljšanje delovnega dovoljenja v Republiki Sloveniji: ☐ - da ☐ - ne ☐ - običajno bivate v drugi državi in boste začasno bivali v Republiki Sloveniji _____ dni v letu, pri čemer boste Republiko Slovenijo med letom občasno zapustili (če davčnemu organu predložite datume prisotnosti v Republiki Sloveniji, lahko davčni organ izračuna število dni prisotnosti v Republiki Sloveniji) ☐ - običajno bivate v drugi državi, a prihajate v in odhajate iz Republike Slovenije v istem dnevu zaradi dela ali študija ☐ - običajno bivate v Republiki Sloveniji, a odhajate dnevno iz Republike Slovenije zaradi dela ali študija ter se istega vračate v Republiko Slovenijo ☐ - imate stalno prebivališče v Sloveniji, a ste običajno bivali v drugi državi ter v Republiki Sloveniji po odločitvi davčnega organa v času bivanja v drugi državi niste šteli za davčnega rezidenta Republike Slovenije ter se v Republiko Slovenijo vračate za stalno (zdomec/ka) ☐ - nič od zgoraj navedenega (obrazložite): _____

Davčno rezidentstvo

<i>Ustrezno označite (✓):</i> ☐ Ali se štejete za davčnega rezidenta države, s katero Republika Slovenija nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja? ☐ - da ☐ - ne ☐ Ali se štejete za davčnega rezidenta države, s katero ima Republika Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja? ☐ - da ☐ - ne ☐ Ali se po določbah mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka štejete za rezidenta druge države in ne za rezidenta Republike Slovenije? ☐ - da ☐ - ne ☐ Ali ste v tej drugi državi obdavčeni od svetovnega dohodka (dohodka, ki ga dosegate v tej državi in v tujini): ☐ - da ☐ - ne (na zahtevo davčnega organa ste dolžni predložiti potrdilo o tem, da ste davčni rezident druge države in kot tak v tej državi obdavčeni od svetovnega dohodka v zadevnem letu, in dokazila o tem, da je vaš dohodek obdavčen v tej drugi državi) ☐ Če se vračate v Republiko Slovenijo, ali ste bili davčni rezident Republike Slovenije v letu pred odhodom oziroma v letu odhoda iz Republike Slovenije (ustrezno označite (✓)): ☐ - da ☐ - ne
--

Bivanje izven Republike Slovenije, pred prihodom v Republiko Slovenijo

Če ste v preteklosti Republiko Slovenijo zapustili in se vračate, ustrezno označite (✓) razlog bivanja v tujini, pred prihodom v Republiko Slovenijo:

- bili ste javni uslužbenec Republike Slovenije z diplomatskim ali konzularnim statusom na delu v tujini
- bili ste zakonec ali vzdrževani družinski član javnega uslužbenca Republike Slovenije z diplomatskim ali konzularnim statusom na delu v tujini in prebivate z njim
- bili ste javni uslužbenec Republike Slovenije v tehnični ali administrativni funkciji brez diplomatskega ali konzularnega statusa na delu v tujini in ste bili v katerem koli obdobju preteklega ali tekočega leta pred odhodom davčni rezident Republike Slovenije
- bili ste javni uslužbenec ali funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji na delu v tujini, in sicer v državi, ki na podlagi vzajemnosti takega uslužbenca ne šteje za svojega rezidenta in ste bili v katerem koli obdobju preteklega ali tekočega leta pred odhodom davčni rezident Republike Slovenije
- bili ste uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropske Centralne banke, Evropskem monetarnem inštitutu ali Evropski investicijskih banki in ste bili v katerem koli obdobju preteklega ali tekočega leta pred odhodom davčni rezident Republike Slovenije
- bili ste zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok uslužbenca v institucijah Evropskih skupnosti, Evropske Centralne banke, Evropskem monetarnem inštitutu ali Evropski investicijskih banki in prebivate s to osebo ter ste bili v katerem koli obdobju preteklega ali tekočega leta pred odhodom davčni rezident Republike Slovenije
- bili ste na delu pri mednarodni organizaciji v tujini (vpišite njen naziv in naslov): _____
- bili ste napoteni s strani delodajalca v Republiki Sloveniji na delo v tujino
- bili ste zaposleni v tujini pri tujem delodajalcu
- bili ste na študiju, poučevali ali raziskovali na tuji izobraževalni ali raziskovalni ustanovi (vpišite naziv in naslov ustanove): _____
- drugo (obrazložite): _____

Razlog vašega prihoda v Republiko Slovenijo

Ustrezno označite (✓) razlog vašega prihoda v Republiko Slovenijo:

- v Republiki Sloveniji boste opravljali delo kot oseba z diplomatskim ali konzularnim statusom v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji skupine tujih držav ali tuje države, in niste slovenski državljan
- v Republiki Sloveniji boste bivali kot zakonec ali vzdrževani družinski član osebe, ki bo v Republiki Sloveniji opravljala delo kot oseba z diplomatskim ali konzularnim statusom v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji skupine tujih držav ali tuje države, in niste slovenski državljan
- v Republiki Sloveniji boste opravljali delo kot funkcionar, strokovnjak ali uslužbenec mednarodne organizacije in niste slovenski državljan ter bi postali davčni rezident Republike Slovenije samo zaradi opravljanja tega dela
- ste javni uslužbenec diplomatskega predstavništva, konzulata ali mednarodne misije tuje države v Sloveniji v tehnični ali administrativni funkciji brez diplomatskega ali konzularnega statusa in niste slovenski državljan ter bi postali davčni rezident Republike Slovenije samo zaradi take zaposlitve
- ste uslužbenec tuje države v Republiki Sloveniji v funkciji, ki ni diplomatska, konzularna ali mednarodna, pod pogojem, da ta tuja država na podlagi vzajemnosti podobnega uslužbenca Republike Slovenije ne šteje za svojega rezidenta, ter bi postali davčni rezident Republike Slovenije samo zaradi take zaposlitve
- ste uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem inštitutu ali Evropski investicijski banki, v Sloveniji, ter bi postali davčni rezident Republike Slovenije samo zaradi take zaposlitve
- v Republiki Sloveniji boste zaradi zaposlitve kot tuj strokovnjak po 4. točki 7. člena ZDoh-2
- v Republiki Sloveniji boste bivali izključno zaradi študija in sicer kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas (vpišite čas bivanja v Sloveniji (od/do (dd.mm.LLLL)), smer študijskega programa ter institucijo pri kateri se izvaja študijski program): _____
- v Republiki Sloveniji boste bivali izključno zaradi zdravljenja (vpišite čas bivanja v Sloveniji: od/do (dd.mm.LLLL)) ter institucijo pri kateri se izvaja zdravljenje s celovito oskrbo : _____
- v Sloveniji boste poučevali ali raziskovali na izobraževalni ali raziskovalni ustanovi (vpišite naziv in naslov ustanove): _____
- v Republiki Sloveniji boste zaradi zaposlitve, ki ni navedena zgoraj:
  - Vas je na delo v Republiki Sloveniji napotil tuji delodajalec? - da - ne
  - Vpišite naziv in naslov delodajalca ali osebe, kjer boste opravljali delo, v Republiki Sloveniji: _____
- v Republiki Sloveniji boste zaradi športnih aktivnosti: - da - ne
  - Ali boste nastopali za slovensko športno organizacijo? - da - ne
- upokojitev
- drugo (obrazložite): _____

Vezi v Republiki Sloveniji

Ustrezno označite (✓) vezi, ki jih boste imeli v Republiki Sloveniji:

- v Republiki Sloveniji boste prebivali v:
  - stanovanjski hiši - stanovanju - najeti sobi - dijaškem ali študentskem domu - hotelu
  - drugo (obrazložite): _____

- bivališče je v vaši lasti - nastanitev vam zagotavlja delodajalec
- če ste sami ali vaš zakonec ali zunajzakonski partner najeli bivališče, vpišite podatke o trajanju najema in o tem, ali nameravate najemno pogodbo ob izteku pogodbenega roka podaljšati: _____
- vaš zakonec ali zunajzakonski partner bo bival z vami v Republiki Sloveniji
- vaši vzdrževani otroci bodo bivali z vami, vašim zakoncem ali zunajzakonskim partnerjem, v Republiki Sloveniji (vpišite osebna imena teh oseb in razmerje z njimi): _____
- drugi vzdrževani družinski člani bodo bivali z vami v Republiki Sloveniji (vpišite osebna imena teh oseb in razmerje z njimi): _____
- v lasti boste imeli pohištvo, opremo, naprave v Republiki Sloveniji
- v Republiki Sloveniji boste imeli osebne predmete ali domače živali
- V Republiki Sloveniji boste imeli vozilo, ki je registrirano v Republiki Sloveniji
- imeli boste vozniško dovoljenje, ki ga je izdala Republika Slovenija
- imeli boste slovensko potno listino
- imeli boste bančne račune v Republiki Sloveniji
- imeli boste naložbe v Republiki Sloveniji (vpišite podatke o življenjskem, pokojninskem zavarovanju, vrednostnih papirjih in deležih v kapitalu pravnih oseb, drugih naložbah): _____
- uporabljali boste kreditne ali posojilne kartice, izdane v Republiki Sloveniji
- razen vašega doma boste imeli v Republiki Sloveniji v lasti drugo nepremično premoženje
- vključili se boste v sistem zdravstvenega zavarovanja v Republiki Sloveniji
- vključili se boste v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji
- vključili se boste v poklicne organizacije ali sindikate v Republiki Sloveniji (vpišite katere): _____
- vključili se boste v družabne, rekreacijske ali verske organizacije v Republiki Sloveniji (vpišite katere): _____
- v Republiki Sloveniji boste imeli poslovne vezi (poslovali oziroma opravljali dela in naloge v družbah ipd.) (obrazložite): _____
- imeli boste druge vezi z Republiko Slovenijo (obrazložite): _____
- nič od zgoraj navedenega (obrazložite): _____

Vezi v drugi državi

Ustrezno označite (☐):

- Ali so boste vrnili bivati v drugo državo zaradi pogodbe z delodajalcem? - da - ne
- Ali so boste vrnili bivati v drugo državo zaradi določenega datuma, ko se morate vrniti na delo v to državo? - da - ne
- Če vaš zakonec ali zunajzakonski partner ne bo bival z vami v Republiki Sloveniji, vpišite osebno ime, državljanstvo in trenutno bivališče te osebe ter razlog zaradi katerega ne bo bival v Republiki Sloveniji: _____
- Če imate vzdrževane otroke in druge vzdrževane družinske člane, ki ne bodo bivali v Republiki Sloveniji, vpišite razlog ločenega bivanja, njihovo osebno ime, razmerje z vami, starost, državljanstvo in trenutno bivališče, kot tudi ime in naslov šole, ki jo obiskujejo ter stopnjo šolskega programa: _____
- Če imate bivališče v drugi državi, vpišite podatke o naslovu, vrsti, velikosti, ali ga imate v najemu ali je v vaši lasti, ali vam je na razpolago v času vaših obiskov v tej drugi državi, ali ste ga oddali v najem, podnajem: _____
- Opišite osebno premoženje, ki ga imate v drugi državi: _____
- Če imate vozniško dovoljenje, ki ga je izdala druga država, vpišite državo, ki ga je izdala, datum veljavnosti in ali ga nameravate podaljšati: _____
- Ali imate oz. boste imeli potno listino katere druge države? - da (če da, vpišite državo: _____) - ne
- Ali boste svojo tujo potno listino obnovili, ko ji poteče veljavnost? - da - ne
- Vpišite naziv zavarovalnice pri kateri ste zdravstveno zavarovani v času bivanja v Republiki Sloveniji: _____
- Vpišite poklicne, družabne, rekreacijske ali verske organizacije v tujini, katerih član ste oz. boste: _____
- Vpišite naložbe, ki jih boste imeli v tujini (vpišite podatke o bančnih računih, življenjskem, pokojninskem zavarovanju, vrednostnih papirjih in deležih v kapitalu pravnih oseb, drugih naložbah) in obrazložite zakaj so te naložbe v tujini: _____

Priloga 5: Vprašalnik: Ugotovitev rezidentskega statusa – odhod iz Republike Slovenije

VPRAŠALNIK: UGOTOVITEV REZIDENTSKEGA STATUSA - ODHOD IZ REPUBLIKE SLOVENIJE

Identifikacija posameznika

Oseбно ime:	Davčna številka:	Davčno leto:
Naslov v Republiki Sloveniji pred odhodom iz Republike Slovenije:		
Naslov v tujini:	Država, kjer boste prebivali:	
Telefon:		
Naslov na katerega želite prejemati uradno pošto:	Državljanstvo:	
Telefon:		
Datum odhoda iz Republike Slovenije (dd.mm.LLLL):	Zakonski stan (ustrezno označite (✓)): ☐ - Poročen(-a) ☐ - Samski(-a) ☐ - Zunajzakonska skupnost	Datum rojstva (dd.mm.LLLL):

Bivanje izven Republike Slovenije

☐ Kako dolgo boste predvidoma ostali v tujini? Število dni: _____ Število mesecev: _____ Število let: _____ ☐ Republiko Slovenijo bom zapustil za stalno in se ne nameravam vrniti (ustrezno označite (✓)): ☐ - da ☐ - ne
---

Splošni podatki

<p><i>Ustrezno označite (✓) in vpišite:</i></p> ☐ - imate stalno prebivališče oziroma dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji ☐ - imate dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji od (vpišite obdobje veljavnosti dovoljenja: od/do (dd.mm.LLLL)): _____ ☐ - ali boste zaprosili za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji: ☐ - da ☐ - ne ☐ - običajno bivate v drugi državi in ste začasno bivali v Republiki Sloveniji _____ dni v letu, pri čemer boste ali ste Republiko Slovenijo med letom zapustili (če davčnemu organu predložite datume prisotnosti v Republiki Sloveniji, lahko davčni organ izračuna število dni prisotnosti v Republiki Sloveniji) ☐ - običajno bivate v drugi državi, a prihajate v in odhajate iz Republike Slovenije v istem dnevu zaradi dela ali študija ☐ - običajno bivate v Republiki Sloveniji, a odhajate dnevno iz Republike Slovenije zaradi dela ali študija ter se istega dne vračate v Republiko Slovenijo ☐ - imate stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, a običajno bivate v drugi državi ter ste v Sloveniji le občasno in za krajši čas (zdomec/ka) ☐ - imate delovno dovoljenje v Republiki Sloveniji (obdobje veljavnosti dovoljenja: od/do (dd.mm.LLLL)): _____ ☐ - ali boste zaprosili za podaljšanje delovnega dovoljenja v Republiki Sloveniji: ☐ - da ☐ - ne ☐ - nič od zgoraj navedenega (obrazložite): _____ _____ _____

Davčno rezidentstvo

<p><i>Ustrezno označite (✓):</i></p> ☐ Ali se štejete za davčnega rezidenta države, s katero Republika Slovenija nima sklenjene mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja? ☐ - da ☐ - ne ☐ Ali se štejete za davčnega rezidenta države, s katero ima Republika Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja? ☐ - da ☐ - ne ☐ Ali se po določbah mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka štejete za rezidenta druge države in ne za rezidenta Republike Slovenije? ☐ - da - ☐ - ne ☐ Ali ste v tej drugi državi obdavčeni od svetovnega dohodka (dohodka, ki ga dosegate v tej državi in v tujini): ☐ - da ☐ - ne (na zahtevo davčnega organa ste dolžni predložiti potrdilo o tem, da ste davčni rezident druge države in kot tak v tej državi obdavčeni od svetovnega dohodka v zadevnem letu, in dokazila o tem, da je vaš dohodek obdavčen v tej drugi državi)
--

Razlog odhoda iz Republike Slovenije

<p><i>Ustrezno označite (✓) razlog odhoda iz Republike Slovenije:</i></p> ☐ - ste javni uslužbenec Republike Slovenije z diplomatskim ali konzularnim statusom na delu v tujini
--

- ste zakonec ali vzdrževani družinski član javnega uslužbenca Republike Slovenije z diplomatskim ali konzularnim statusom na delu v tujini in prebivate z njim
- ste javni uslužbenec Republike Slovenije v tehnični ali administrativni funkciji brez diplomatskega ali konzularnega statusa na delu v tujini in ste bili v katerem koli obdobju preteklega ali tekočega leta pred odhodom davčni rezident Republike Slovenije
- ste javni uslužbenec ali funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji na delu v tujini, in sicer v državi, ki na podlagi vzajemnosti takega uslužbenca ne šteje za svojega rezidenta in ste bili v katerem koli obdobju preteklega ali tekočega leta pred odhodom davčni rezident Republike Slovenije
- ste uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropske Centralne banke, Evropskem monetarnem inštitutu ali Evropski investicijskih banki in ste bili v katerem koli obdobju preteklega ali tekočega leta pred odhodom davčni rezident Republike Slovenije
- ste zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok uslužbenca v institucijah Evropskih skupnosti, Evropske Centralne banke, Evropskem monetarnem inštitutu ali Evropski investicijskih banki in prebivate s to osebo ter ste bili v katerem koli obdobju preteklega ali tekočega leta pred odhodom davčni rezident Republike Slovenije
- ste na delu pri mednarodni organizaciji v tujini
- delodajalec v Republiki Sloveniji vas je napotil na delo v tujino
- zaposlili ste se v tujini pri tujem delodajalcu
- upokojitev
- študij, poučevanje ali raziskovanje na tuji izobraževalni ali raziskovalni ustanovi (vpišite naziv in naslov ustanove): _____
- odhajate na daljše počitnice v tujini in se boste vrnili v Republiko Slovenijo po počitnicah
- drugo (obrazložite): _____

Zaposlitev

- Če boste zaposleni ali boste opravljali dejavnost, medtem ko boste v tujini, ustrezno označite (✓):
- zaposleni ste oz. boste pri domačem delodajalcu (vpišite naziv in naslov delodajalca): _____
- zaposleni ste oz. boste pri tujem delodajalcu (vpišite naziv in naslov delodajalca): _____
- opravljali boste dejavnost (vpišite vrsto in kraj opravljanja dejavnosti): _____
- Ali se boste vrnili v Slovenijo zaradi pogodbe z delodajalcem ali zaradi določenega datuma, ko se morate vrniti na delo v Republiko Slovenijo (ustrezno označite (✓))? - da - ne
  - Če imate pogodbo z delodajalcem, priložite izvod pogodbe.
  - Če nimate pogodbe z delodajalcem ali datuma vrnitve v Republiko Slovenijo, ki ga je določil delodajalec, ustrezno označite (✓) ali vam bo delovno mesto ostalo zagotovljeno do vrnitve v Republiko Slovenijo oziroma ali boste imeli zagotovljeno delovno mesto ob vrnitvi v Republiko Slovenijo? - da - ne

Razmerje

- Če ste zakonec (ali zunajzakonski partner), otrok ali drugi vzdrževani družinski član osebe, ki je ali bo skupaj z vami zapustila Republiko Slovenijo, ustrezno označite (✓) status te osebe v Republiki Sloveniji po odhodu iz države:
  - rezident Republike Slovenije - nerezident Republike Slovenije - status ni ugotovljen
  - Vpišite osebno ime, davčno številko in naslov te osebe: _____
  - Ali boste bivali skupaj s to osebo? - da - ne
  - Ali ste oz. ste bili rezident Republike Slovenije v preteklem ali tekočem letu pred odhodom? - da - ne
- Ali ste zakonec (ali zunajzakonski partner) osebe, ki zapušča Republiko Slovenijo: - da - ne
- Če ste otrok ali drugi vzdrževani družinski član osebe, ki zapušča Republiko Slovenijo, ustrezno označite (✓):
  - ste otrok in stari manj kot 18 let v letu odhoda
  - ste otrok, stari več kot 18 let in ste vzdrževani družinski član po določbah Zakona o dohodnini
  - ste drugi vzdrževani družinski član po določbah Zakona o dohodnini (vpišite razmerje: _____)
- Ali ste zakonec (ali zunajzakonski partner), otrok ali drugi vzdrževani družinski član osebe, ki je napotena na delo v tujino (ustrezno označite (✓))? - da - ne
  - Predvideno obdobje trajanja dela v tujini (vpišite število let, mesecev): _____
  - Ali se boste vrnili v Republiko Slovenijo po koncu dela v tujini: - da - ne

Vezi v Republiki Sloveniji

- Ustrezno označite (✓) vezi, ki jih boste imeli v Republiki Sloveniji medtem, ko boste bivali v drugi državi:
- Vaš zakonec ali zunajzakonski partner bo ostal v Republiki Sloveniji. Vpišite osebno ime, davčno številko, državljanstvo, naslov trenutnega bivališča zakonca ali zunajzakonskega partnerja ter razlog zakaj bo zakonec ali zunajzakonski partner ostal v Republiki Sloveniji: _____
- Vaši otroci ali drugi vzdrževani družinski člani bodo ostali v Republiki Sloveniji. Vpišite osebno ime, starost, davčno številko, državljanstvo in naslov trenutnega bivališča teh oseb, kot tudi ime in naslov šole, ki jo _____

obiskujejo, stopnjo šolskega programa, ter razlog zakaj bodo ostale v Republiki Sloveniji:

- Še naprej boste vzdrževali družinskega člana v Republiki Sloveniji, ki biva v bivališču, v katerem ste sami bivali pred odhodom iz Republike Slovenije (npr. v stanovanjski hiši ali stanovanju).
- V Republiki Sloveniji bivališča niste imeli v lasti, temveč v najemu. V času odsotnosti v Republiki Sloveniji ga boste oddali v podnajem. Najemno pogodbo nameravate ob izteku pogodbenega roka podaljšati.
- Še naprej boste imeli v lasti bivališče v Republiki Sloveniji in ga :
  - imeli na razpolago ves čas - oddali v najem povezani osebi - oddali v najem nepovezani osebi
- Obdržali boste pretežni del stvari kot so pohištvo, oprema, naprave v Republiki Sloveniji.
- V Republiki Sloveniji boste imeli osebne predmete ali domače živali.
- V Republiki Sloveniji boste imeli vozilo, ki je registrirano v Republiki Sloveniji.
- Imeli boste vozniško dovoljenje, ki ga je izdala Republika Slovenija.
- Imeli boste slovensko potno listino.
- V času vašega bivanja v drugi državi boste ostali zdravstveno zavarovani v Republiki Sloveniji.
- V času vašega bivanja v drugi državi boste ostali vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji.
- Ostali boste včlanjeni v slovenske družabne, rekreacijske ali verske organizacije. Vpišite katere:
_____
- Ostali boste včlanjeni v poklicne organizacije ali sindikate v Republiki Sloveniji. Vpišite katere:
_____
- Obdržali boste bančne račune v Republiki Sloveniji. Obrazložite razlog:
_____
- Obdržali boste kreditne ali posojilne kartice, izdane pri slovenskih finančnih institucijah.
- Imeli boste naložbe v Republiki Sloveniji. Vpišite podatke o naložbah:
_____
- Obdržali boste sezonsko bivališče v Republiki Sloveniji (vikend, kočja ipd.).
- Imeli boste telefonsko naročniško razmerje ali storitev v Republiki Sloveniji. Vpišite podatke o razmerju oz. storitvi ter navedite ali gre za osebno ali poslovno razmerje oz. storitev:
_____
- Na poslovnih karticah boste uporabljali naslov, ki je v Republiki Sloveniji. Vpišite podatke o naslovu:
_____
- Obdržali boste naslov za pošiljanje pošiljk, poštni predal ali sef v Republiki Sloveniji. Vpišite naslove navedenega:
_____
- Obdržali boste naročniško razmerje za časopise in revije, poslane na naslov v Republiki Sloveniji.
- Vključeni boste v življenjsko ali pokojninsko zavarovanje pri zavarovalnici v Republiki Sloveniji
- V Republiki Sloveniji boste imeli poslovne vezi (poslovali oziroma opravljali dela in naloge v družbah ipd.) (obrazložite):
_____
- Imeli boste druge vezi z Republiko Slovenijo (obrazložite):
_____
- V Republiki Sloveniji ne bom imel nič od zgoraj navedenega.

Obiski v Republiki Sloveniji

- V bodoče boste obiskovali Republiko Slovenijo (ustrezno označite (✓)? - da - ne
- Če se odgovorili z »da«, ustrezno označite (✓) kaj od spodaj navedenega najbolje označuje vaše bodoče obiske v Republiki Sloveniji.
- dolgotrajnejši - redni - pogosti - nič od navedenega
- Obrazložite: _____

Vezi v drugi državi

- Če vaš zakonec ali zunajzakonski partner ne bo ostal v Republiki Sloveniji, vpišite osebno ime, davčno številko, državljanstvo, naslov trenutnega bivališča zakonca ali zunajzakonskega partnerja, datum (dd.mm.LLLL) odhoda iz Republike Slovenije ter pričakovano število mesecev njegovega prebivanja v tujini:
_____
- Če vaši otroci ali drugi vzdrževani družinski člani ne bodo ostali v Republiki Sloveniji, vpišite osebno ime, starost, davčno številko, državljanstvo in naslov trenutnega bivališča teh oseb, kot tudi ime in naslov šole, ki jo obiskujejo ter stopnjo šolskega programa:
_____
_____
- Če imate otroke ali vzdrževane družinske člane, ki vam bodo sledili kasneje, vpišite datum (dd.mm.LLLL) njihovega odhoda in pričakovano število mesecev njihovega prebivanja v tujini:
_____

Opišite bivališče, v katerem bivate v tujini (vpišite tudi naslov, vrsto, velikost, ali ga imate v lasti ali v najemu – če ga imate v najemu vpišite obdobje trajanje najema):
_____

Opišite osebno premoženje, ki ga boste imeli v drugi državi (npr. pohoštvo):
_____

Če imate vozniško dovoljenje, ki ga je izdala druga država, vpišite državo, ki ga je izdala, datum veljavnosti in ali ga nameravate podaljšati:
_____

Če imate tujo potno listino, vpišite državo, ki jo je izdala, datum, ko ji poteče veljavnost, ter ali jo boste obnovili, ko ji poteče veljavnost: _____

Vpišite podatke o zavarovalnici, pri kateri boste imeli sklenjeno zdravstveno zavarovanje v času bivanja v tujini in trajanje zavarovanja: _____

Vpišite poklicne, družabne ali rekreacijske organizacije v tujini, katerih član ste oz. boste v času bivanja v tujini:
_____

Vpišite naložbe, ki jih boste imeli v tujini (vpišite podatke o bančnih računih, življenjskem, pokojninskem zavarovanju, vrednostnih papirjih in deležih v kapitalu pravnih oseb, drugih naložbah) in obrazložite zakaj so te naložbe v tujini:
_____

Vpišite kreditne ali posojilne kartice, izdane pri tujih finančnih institucijah, ki jih boste imeli v tujini:
_____

Vpišite naslov, ki ga uporabljate za telefonske storitve v drugih državah, ter navedite ali gre za osebne ali poslovne storitve: _____

Vpišite naslov, ki ga uporabljate za pošiljanje pošiljk ali na poslovnih karticah v drugih državah:
_____

Vpišite naslov poštnega predala ali najetega sefa v drugih državah:
_____

Opišite poslovne vezi, ki jih imate oz. boste imeli v drugih državah (poslovanje oziroma opravljanje dela in nalog v družbah ipd.):
_____

Vpišite druge države, ki ste jih obiskali v tem koledarskem letu, obdobje, ki ste ga preživeli v vsaki od njih, razlog obiska teh držav, ter datum prihoda v in odhoda iz vsake od njih.
_____

Pod kazensko in materialno odgovornostjo izjavljam, da so podatki resnični, točni in popolni.

V/Na....., dne.....
(podpis zavezanca/ke)

* Na zahtevo davčnega organa je zavezanec dolžan predložiti dodatna dokazila oziroma zagotoviti dodatna pojasnila.

** Zavezanec je dolžan obvestiti davčni organ o spremenjenih razmerah, ki lahko vplivajo na spremembo rezidentskega statusa v Republiki Sloveniji.

Drugi podatki

Navedite druge podatke za katere menite, da so lahko davčnemu organu v pomoč pri ugotavljanju rezidentskega statusa v Republiki Sloveniji:

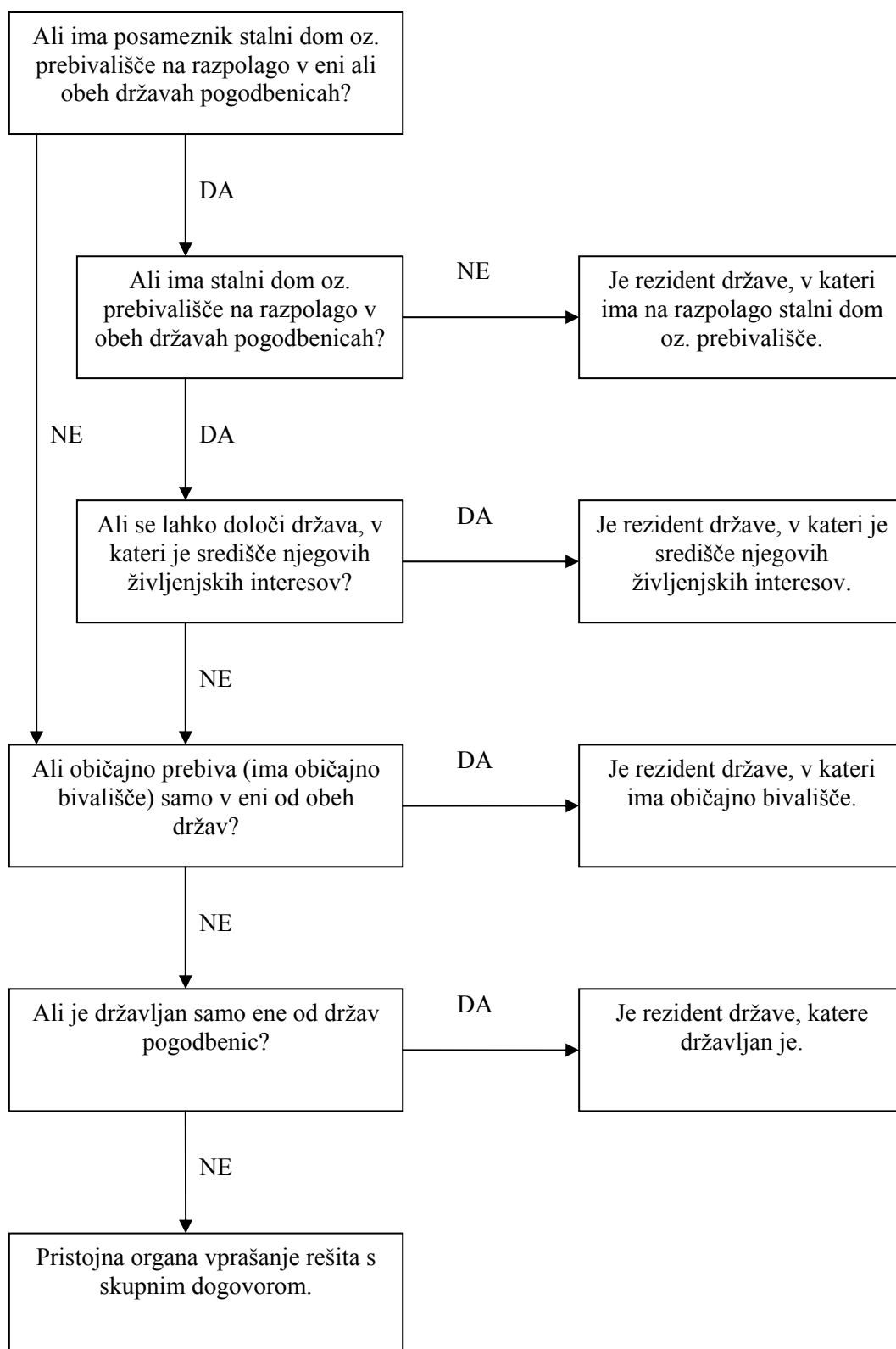
Vir: Rezidentski status po Zakonu o dohodnini, 2005.

**Priloga 6: Seznam veljavnih konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja v
Republiki Sloveniji na dan 1. 1. 2007**

DRŽAVE	OBJAVA V URADNEM LISTU
AVSTRIJA	MP-št. 4/98
BELGIJA	MP-št. 5/99
BOSNA IN HERCEGOVINA	MP-št. 19/06
BOLGARIJA	MP-št. 12/04
CIPER	SFRJ-MP, št. 2/86
ČEŠKA	MP-št. 2/98
DANSKA	MP-št. 6/02
ESTONIJA	MP-št. 11/06
FINSKA	MP-št. 12/04
FRANCIJA	SFRJ, št. 28/75
GRČIJA	MP-št. 6/02
HRVAŠKA	MP-št. 16/05
INDIJA	MP-št. 13/04
IRSKA	MP-št. 25/02
ITALIJA	SFRJ-MP, št. 2/83
KANADA	MP-št. 6/01
KITAJSKA	MP-št. 13/95
LATVIJA	MP-št. 25/02
LITVA	MP-št. 27/01
LUKSEMBURG	MP-št. 6/02
MADŽARSKA	MP-št. 16/05
MAKEDONIJA	MP-št. 6/99
MALTA	MP-št. 9/03
MOLDOVA	MP-št. 19/06
NEMČIJA	MP-št. 22/06
NIZOZEMSKA	MP-št. 4/05
NORVEŠKA	SFRJ-MP, št. 9/85
POLJSKA	MP-št. 23/97
PORTUGALSKA	MP-št. 19/03
REPUBLIKA KOREJA	MP-št. 16/05
ROMUNIJA	MP-št. 25/02
RUSKA FEDERACIJA	MP-št. 11/96
SLOVAŠKA	MP-št. 12/04
ŠPANIJA	MP-št. 6/02
SRBIJA / ČRNA GORA	MP-št. 30/03
ŠVEDSKA	SFRJ-MP, št. 7/81
ŠVICA	MP-št. 15/97
TAJSKA	MP-št. 12/04
TURČIJA	MP-št. 8/02
VELIKA BRITANIJA IN SEVERNA IRSKA	SFRJ-MP, št. 7/82
ZDA	MP-št. 10/01

Vir: Seznam veljavnih konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja, 2007.

Priloga 7: Zaporedno upoštevanje pravil za dvojne rezidente

Vir: Ključanin, 2004, str. 87.

Priloga 8: Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve (dohodki iz delovnega razmerja, pokojnine)

NAPOVED ZA ODMERO AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ ZAPOSLOTITVE (DOHODKI IZ DELOVNEGA RAZMERJA, POKOJNINE)

1. PODATKI O ZAVEZANCU REZIDENTU

Davčna številka:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Ime in priimek: .....

Podatki o prebivališču

(naselje, ulica, hišna številka, pošta): .....

2. NAPOVED ZA ODMERO AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKOV IZ ZAPOSLOTITVE VLAGAM (ustrezno označiti):

- za prvič prejeti dohodek iz delovnega razmerja ali pokojnino
- ponovna vložitev zaradi spremenjene višine dohodka iz delovnega razmerja ali pokojnine oziroma spremenjenih drugih pogojev, ki vplivajo na višino akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve
- vložitev napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja ali pokojnine za novo davčno leto _____ (navesti letnico)

3. PODATKI O DOHODKU IZ DELOVNEGA RAZMERJA IN PODATKI O POKOJNINI

Datum prejema dohodka	Vrsta dohodka	Dohodek (v SIT)	Tuji davek (v SIT)	Obvezni prispevki za socialno varnost (v SIT)

4. PODATKI O IZPLAČEVALCU

Ime in priimek oziroma firma	Naslov oziroma sedež (naselje, ulica, hišna številka, pošta)	Država	Davčna ali identifikacijska številka

5. IZJAVA O DAVČNI OBVEZNOSTI IZVEN SLOVENIJE

Datum prejema dohodka	Vrsta dohodka	Dohodek (v SIT)	Tuji davek (v SIT)

Izjavljam, da so dohodki iz zaposlitve, navedeni pod točko 5, obdavčeni izven Slovenije. Na podlagi te izjave uveljavljam (ustrezno označiti):

- odbitek tujega davka
- oprostitev plačila akontacije dohodnine od dohodka, ki v skladu s/z _____ odstavkom _____ člena Mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka, sklenjene med Republiko Slovenijo in _____, ni obdavčen v Sloveniji

6. UPOŠTEVANJE OLAJŠAV PRI ODMERI AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKOV IZ ZAPOSLOTVE (DOHODEK IZ DELOVNEGA RAZMERJA, POKOJNINE)

Uveljavljam upoštevanje naslednjih olajšav (ustrezno označiti):

- splošna olajšava
- osebna olajšava:
- osebna olajšava za zavezanca, invalida s 100 % telesno okvaro
  - osebna olajšava za zavezanca po dopolnjenem 65. letu starosti
- osebna olajšava za pokojnine
- posebna olajšava za vzdrževane družinske člane

PODATKI O VZDRŽEVANIH DRUŽINSKIH ČLANIH

Zap. Št.	Ime in priimek	Leto rojstva	Davčna številka	Vzdrževani družinski člani*

* Vzdrževani družinski člani:

A – otrok:

- A.1** – otrok do 18. leta starosti,
- A.2** – otrok do 26. leta starosti, ki nadaljuje šolanje na srednji, višji ali visoki stopnji,
- A.3** – otrok po 26. letu starosti, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in to največ za šest let od dneva vpisa na dodiplomski študij in največ za štiri leta od dneva vpisa na podiplomski študij,
- A.4** – otrok, starejši od 18 let, ki se ne izobražuje in je za delo sposoben, če je prijavljen pri službi za zaposlovanje,
- A.5** – otrok, ki potrebuje posebno nego in varstvo in ima pravico do dodatka za nego otroka v skladu z zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih;

B – za delo nezmožen otrok v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb,

C – zakonec ali zunajzakonski partner, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti,

D – starši oziroma posvojitelji zavezanca.

* * * * *

Priloge (popis dokumentov oziroma dokazil, ki jih zavezanec prilaga k napovedi):

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

V/Na _____, dne _____

_____
Podpis zavezanca

Vir: Pravilnik o obrazcih za napovedi za odmero akontacije dohodnine, 2004.